National Library 55253
Gen. Acquisitions Section
OTTAWA, Ont. K1A ON4

B103/c/710

VABA EESTLANE

Second class mail registration number — 1089.

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

ILMUB IGAL TEISIPÄEVAL JA NELJAPÄEVAL

Nr. 80 (3193) XXXIV aastakäik

Teisipäeval, 29. oktoobril 1985 — Tuesday, October 29, 1985

Üksiknumbri hind 70 centi

National Library Bibliothèque Nationale NOV 29 NEWSPAPER DIVISION

Eesti Organisatsioonide XIII Kongressist osavõtjad Lakewoodis 11.—13. okt. Istuvad vasakult Lilian Esop, Endel Reinpõld, Virve Lillipuu, Lembit Savi, Aarand Roos, Vaike Kiin, Vaike Lugus, Jüri Virkus, Bruno Laan, Juhan Simonson, Jyri Kork, Velly Kerjan, Alice Rannik ja Mari-Ann Rikken. Foto: H. Karu

Noorte selgitustöö poliitiliselt efektiivsem

Eesti Rahvusorganisatsioonide Kongress Ühendriikides

New Yorgist umbes 100 kilomeetrit kagu poole asuvas Lakewood'i väikelinnas, mis on aastakümneid olnud üheks siinse piirkonna eestlaste keskuseks, toimus 11.—13. oktoobrini 13. Eesti Rahvusorganisatsioonide Kongress.

Kokku oli tulnud ligikaudu sadakond igasuguste Ühendriikides tegutsevate eesti organisatsioonide esindajat, alates Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides ja Ülemaailmne Eesti Kesknõukogu kuni kohalike koguduste ja huviala rühmitusteni. Kongress leidis aset Lakewood'i Eesti Majas.

Iga kahe või kolme aasta tagant toimuva Eesti Rahvusorganisatsioonide Kongressi oli kokku kutsunud Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides,

kusjuures organiseeriva toimkonna juhatajaks oli Jüri Virkus, keda abistasid Harry Must, Kersti Männik ja Juhan Simonson.

Reede õhtul toimus informaalsemat laadi organisatsioonide juhtide nõupidamine, kus vahetati mõtteid tegevusmeetodite üle. Siin oli keskseks arutlusteemaks noorema generatsiooni juurdetõmbamine ameerika-eestlaste organisatsiooni desse, mida raskendab assimileerumisest tulenev üha vähenev eesti keele oskus ja rahvusgrupi nooremate liikmete kasvav laialipillatus üle terve suure Ühendriikide territooriumi.

Samal ajal on kuulda, et sarnastes väiksemates eestlaste keskustes, nagu San Francisco ja Portland Oregoni osariigis

on just viimaste aastate jooksul kohalike eesti seltside juhtimisse rakendunud noored, siin maal sündinud inimesed.

Kahjuks ei olnud neil osutunud võimalikuks kontinendi teisest servast seekord kohale tulla. Kaugeimaks delegaadiks oli Los Angelese Eesti Selsi esindaja Bruno Laan, kes valiti laupäeval ka üheks Kongressi juhatajaks koos Vaike Kiiniga Lakewoodist ja Vaike Lugusega Connecticut'i osariigist.

Laupäeva hommikul, 12. oktoobril tervitas kohaletulnud organisatsioonide esindajaid kohtumise peakorraldaja Jüri Virkus, palvuse pidas Lakewoodi eesti luterliku koguduse hingekarjane praost Rudolf Reinaru. Siis anti kordamööda sõna tervitajatele: Eesti Vabariigi konsul New Yorgis dr. Aarand Roos, Ülemaailmse Eesti Kesknõukogu esimees Lembit Savi, Eesti Rahvuskomitee esimees Juhan Simonson, Eesti Vabadusvõitlejate Liidu abiesimees Johannes Pedak, Austraalias toimuvate ESTO'88 suurpidustuste USA toimkonna esimees Peeter Kiik ja võõrustava organisatsiooni Lakewoodi Eesti Ühingu esimees Rein Uibopuu. Kirjalik tervitus oli ka saabunud asukoha osariigi kubernerilt Thomas Kean'ilt.

Pärast Kongressi rakendamist pidas juhtkõne Martin Suuberg, kes ongi üheks näiteks nendest väga vajalikest noorema generatsiooni aktivistidest.

Martin Suuberg on siin sündinud, alla 30-aastane noor advokaat, kelle Muhu saarelt pärinev kaugesõidukaptenist isa ja eestlannast ema rändasid välja Ühendriikidesse juba enne Teist maailmasõda,

kasvatades oma kaks poega üles eesti vaimus ja keeles. Martin Suuberg töötab praegu Ühendriikide Esindajatekoja Vabariiklikusse Parteisse kuuluva liikme William Carney staabis.

Kõneleja rõhutas oma sõnavõtus viimastel aastatel süvenenud koostööd balti noorte vahel, mille üheks ilminguks on mõni aasta tagasi loodud Balti Noorte Kongressi tegevus. Kuna sarnane ettevõte käib loomulikult siin maal inglise keeles, siis saavad selles kaasa lüüa noored baltlased kellede emakeele oskus mõnikord lonkab, aga kes on siiski väga huvitatud oma päritolumaade käekäigust nõukogude okupatsiooni all. Samal ajal on need noored palju rohkem kohanenud siinses ühiskonnas, mis teeb nende selgitustöö näiteks poliitilises valdkonnas tihti efektiivsemaks kui vanemate generatsioonide oma.

Kogu laupäevase päeva peeti ettekandeid: Mari-Ann Rikken käsitles eesti poliitiliste vangide küsimust, Lilian Esop eestluse alalhoidmist võõrsil, G. Randvee eesti koolidest, H. Uus rääkis sõjakurjategijate protsessidest, V. Vaher kohaliku eesti seltsi tegevuse probleemidest ja nende lahendamisest. H. Taremäe Eesti Arhiiv Ühendriikides tegevusest, õhtul M. Kari kõneles Balti Tribunalist ja Vabadusristlemisest. Pühapäeva ennelõunal oli resolutsioonide esitamine ja vastuvõtmine, mandaatkomisjon esitas oma aruande, misjärel kongress lõpetati palvusega.

Kongressil korraldas Lilian Esop raamatute ja keeleõpikute näituse.

Maavärisemised mitmel pool

Pärast kaksikmaavärinat Mehhikos, kus surmasaanute arv on tõusnud tuhandeisse, oli möödunud nädalal viimase viiekümne aasta tugevaim maavärin Jaapanis, Tokio ümbruskonnas, kuid vigastused olid väikesed. Värina tugevus oli 5.8 Richter skaalal. Möödunud laupäeval oli Kanadas kaks maavärinat, üks tugevam, 6.6 Richter skaalal, Kanada põhjaosas ja teine nõrgem New Brunswickis. Mõlemad kahjustusi ega inimohvreid ei põhjustanud.

TARTU INSTITUUT
310 BLOOR ST. WEST
TORONTO, M5S 1W4
Sissekäik Madison Avenue — Spadina jaam

BALTI UURIMUSED LÄÄNES JA N. LIIDU HOIAK NENDE SUHTES

professor Rein Taagepera
esmaspäeval, 25. nov. kell 19.30

☆

TARTU ÜLIKOOLI AASTAPÄEV
pühap., 1. dets. kell 15.00

AKTUSE KÕNELEJA
astronoom prof. Alar Toomre (M.I.T.)

KOHV, KESKUSTELU

Eestis loodi karskusühing

Tallinnas Ametiühingute Maja konverentsisaalis toimus 11. okt. Eesti NSV Vabatahtliku Karskusühingu asutamiskonverents. Päevakorras oli Eesti NSV Vabatahtliku Karskusühingu ülesannete arutamine N. Liidu Kommunistliku Partei Keskkomitee otsuse „Abinõudest joomarlusest ja alkoholismist jagusaamiseks" alusel. Ettekande tegi organiseerimistoimkonna esimees Eesti NSV Teaduste Akadeemia Keemia-, Geoloogia- ja Bioloogiateaduste Osakonna akadeemiasekretär Anto Raukas. Ettekande järel tuli valimisele Eesti NSV Vabatahtliku Karskusühingu vabariiklik nõukogu ja revisjonikomisjon. Organiseerimistoimkonna liikmed olid kirjanik T. Kallas, kunstnik I. Paul, näitleja-lavastaja A.-E. Kerge, kultuuriminister J. Lott, spordikomitee esimees M. Mark, prof. J. Saarma, toimetaja H. Mõttus, psühhiaater H. Kadastik, sportlane, korvpallur V. Loor jt. Kõik kultuuriala inimesed.

Uus esimees VEKSA'le

Asendamised on jõudnud ka Eestisse. 27. septembril peetud Väliseestlastega Kultuurisidemete Arendamise Ühingu presiidiumi laiendatud istungil valiti uueks VEKSA Ühingu esimeheks Rein Arnoldi p. Freiberg. Miks senine esimees Ü. Koit kõhalt tagandati seda esialgseist lühikestest andmetest ei selgu.

Rein Freiberg on sündinud 20. mail 1937. a. Tallinnas ja juba 1969. a. sai N. Liidu Kommunistliku Partei liikmeks. Ta on kõrgema juriidilise hariduse omandanud aastail 1956—1961 Tartu ülikoolis, mille lõpetamise järel on töötanud Eesti NSV Kultuuriministeeriumis, Eesti NSV Välisministeeriumis ja EKP Keskkomitees. Nendel kohtadel tehtud tööga ta pole teatmeteoseisse pääsenud.

On olnud kuuldusi, et Välismaaga Sõpruse ja Kultuurisidemete Arendamise Nõukogude Ühingu Eesti osakond on ammugi tahtnud rivaalitsevat asutust oma kõrvalt kaotada, kuna mõlemal on samad KGB poolt saadud tööjuhised. Uue rangekäelise juhi määramine võib tähendada muudatust väliseestlastega suhtlemisel, mille suund on esialgul selgumatu.

Küll läheb Eestist kuni 70-liikmeline grupp novembris Belgias peetavaile N. Liidu päevadele ja esinevad sealses Tallinna sõpruslinnas Gent'is. Millistest kunstiansambleist sinnasõitjad on pärit pole esialgul teada, kuid need ei lähe sinna mitte VEKSA, vaid Moskva organisatsiooni Eesti osakonna korraldusel.

Auhind eesti teadlasele

Hans Kivisild kasutab jääd ehitusmaterjalina

Calgarys elunevale eesti teadlasele Hans Kivisillale, kes töötas välja menetluse, kuidas kasutada arktilist jääd purimissealdiste alusplatvormidena Kanada põhjapiirkondades, anti 25.000-dollariline auhind — „Manning Award of Merit for Innovation". Kivisild, Lavalin Offshore Inc, asepresident, võttis auhinna vastu 26. septembril Edmontonis.

Kui ta kuuekümendatel aastatel tegi esmakordselt teoreetilise ettepaneku kasutada ujuvaid jääplatvorme õli allikate puurimistel merel, peeti seda võimatuks ja ebareaalseks. Pärast teooria praktilist tõestamist on see menetlus leidnud laialdast rakendamist õli otsimisel Kanada põhjaaladel.

Platvormid ehitatakse merevee kihtide kaupa külmutamisega loomulikul merejääl, kuni need on saavutanud piisava läbimõõdu ja suudavad kanda konventsionaalseid, maal kasutatavaid õli puurimisseadeldeid kuni 400 meetri sügavusel veekogul, kaaludes kuni 1500 tonni.

Esimene säärane puurimine leidis aset 1973-74. aastal Melville'i saare lähedal.

Sellest ajast on Kivisilla jääplatvorme kasutatud edukalt 30 korda Kanada arktise piirkonnas. Uus menetlus maksab ainult murdosa teistest, konventsionaalseist puurimisoperatsioonidest.

Ernest C. Manning Awards Foundation andis oma esimese auhinna välja 1985. aastal. Praegu on fondi põhikapital 2 miljonit dolla-

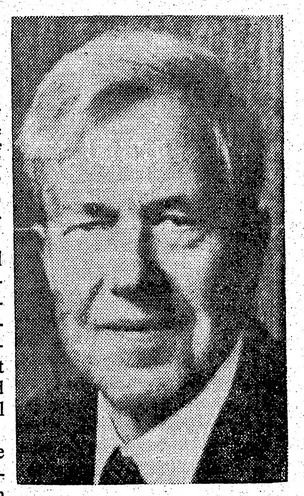

Hans Kivisild

rit. Rõhuv enamus auhindu on antud teadlastele tehniliste innovatsioonide eest.

Hans Kivisild on sündinud Tartus 1922. aastal. Omandas keskhariduse Eestis ja alustas õpinguid Tallinna tehnikaülikoolis.

Siirdus 1943. aastal Soome ja sealt Rootsi, kus lõpetas esimese pagulasena ülikooli 1944. aastal.

Saavutas doktori kraadi 1954. aastal Stokholmi kuninglikus tehnikaülikoolis. Kanadasse saabunult on töötanud konsultandina oma erialal (hüdraulika ja liiklustehnika) suurfirmadele, valitsustele ja ÜRO-le.

HIIDLASTE SELTS

Tudulinna Moosekandid
esinevad ja mängivad
laupäeval, 9. novembril 1985 kell 7 õhtul
Toronto Eesti Majas
HIIDLASTE MARDIPEOL
Laudade tellimine: E. Liik — 421-1139

Toronto Eesti Baptisti Kogudus
883 Broadview Ave.
KODUSAARTE ÕHTU IV
Pühapäeval, 10. novembril kell 18.00
Kõneleb dr. Artur Proos Vancouverist,
Saarte Koor Marika Wilbiksi juhatusel,
solistid: Hilda Sepp ja Valve Tali
TEE- JA KOHVILAUD

EELK Vana Andrese kirikus, 383 Jarvis St.
pühap., 10. nov. kell 1.00 p.l.
KOGUDUSE TRADITSIOONILINE LOTERII
Rikkalikult käsitööd, kunsti ja muid auhindu
EINELAUD
Kõik teretulnud!

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane, 1955 Leslie St. Don Mills, Ont. M3B 2M3

TEGEVTOIMETAJA: Hannes Oja

TOIMETAJA: Olaf Kopvillem

TOIMETUSE KOLLEEGIUM: Karl Arro, Heino Jõe, Olev Träss

TELEFONID: toimetus 444-4823, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 444-4832

TELLIMISHINNAD Kanadas: aastas $54.—, poolaastas $30.— ja veerandaastas $16.—

TELLIMISHINNAD väljaspool Kanadat: aastas $68.—, poolaastas $37.— ja veerandaastas $19.—

Aadressi muudatus 70 c. — Üksiknumbri hind 70 c.

KUULUTUSTE HINNAD:
üks toll ühel veerul: $5.00, esiküljel $5.50

FREE ESTONIAN

Published by Free Estonian Publisher Ltd.
1955 Leslie St. Don Mills, Ont. M3B 2M3

Eesti Progressiivsete Konservatiivide klubi juhatus. Vasakult dr. Olev Träss, Priit Aruvald, Piret Komi, Mehis Vahtra ja Ruho Paluoja. Foto: Vaba Eestlane

Kommentaar

Rinnete kujundamine

2. novembril tuleb kokku Eestlaste Kesknõukogu Kanadas äsjavalitud uus XII koosseis, Sellelt noorenenud keskmise vanusega koosseisult, neilt rahvasaadikuilt oodatakse mitte ainult kaks korda aastas üldkoosolekuile kokku tulekut, vaid sellist töömahtu, mida sellelt keskorganisatsioonilt on aastakümneid oodatud. Et kõik sektsioonid ei oleks mitte vaid nime pärast paberlikud keskorganisatsiooni harud, vaid et need oleksid tööorganid otse kuhjunud suure tööhulga juurde asumiseks.

Võibolla on natuke endtõstev arvamine, et nii töötahtelise uue rahvuspoliitilise kogu ees on toimunud ka suuremaid ja täies ulatuses seni veel detailsemalt selgumatuid ümberkoraldusi kodumaal asuvas Väliseestlastega Kultuurisidemete Arendamise Ühingus. Võibolla peetü vajalikuks sealgi uusi rünnakustrateegiaid kujundada, kuna kokku oli kutsutud LAIENDATUD koosseis. Me ei tea veel millist nõrka punkti peetakse otstarbekaks vallutada või millise ukse kaudu väliseestlastele tullakse kutuurivahendust tooma.

Siin on 45, enamus nooremase generatsiooni kuuluvat rahva poolt valitud ja usaldatud meest-naist valmis iga lööki vastu võtma, mille juures tuleks siiski arvestada, et kodusõja pidamine on meie vaenlasele suurimaks südameröömuks. Baltikumis pole ka kõik parteiliikmed vabad rahvustundest, mida nad muidugi väljendada ei saa, aga millest on küllalt usaldamatuse põhjustamiseks. Meil on nii palju tegemist N. Liidu vallutuspoliitika, erirahvuste kultuuride lämmatamise, inim- ja usuvabaduse eest võitlemisega, et omavahelised võitlused võime esialgul edasi lükata.

Et väliseestlaste rinne oleks eriti tugev, on vaja just kõigi EKN sektorite kohest tööle rakendamist, et aastatega tekkinud tühimikud ja tegematajätmised saaksid täidetud töö ja ka tulemustega, et meie oma kultuurielu oleks nii intensiivne, et teistel poleks vaja meie eest muretseda ja meile tulla kultuuri vahendama. Aktiivsem tegevus seoks meie ühiskonda nii tegijatega kui ka vastuvõtjatega, andes meile üksmeelsust ja koostöövaimu. See oleks meie tugevaim vastupanurinne, tugev rahvuslik kultuuriterviklikkus, mille vastu kõik plaanitsused jääksid asjatuks meie kindlameelsuse tõttu.

Nii alatakse uue koosseisuga, uute ülesannetega, kusjuures tuleb olla teadlik, et rahvasaadiku au kõrval on palju suurem kohustus kõiki neid ülesandeid täita, mida selle keskorganisatsiooni põhikiri ette näeb ja ehk rohkemgi veel.

HA

Uute võimaluste otsingul

Lääne-Saksamaa skandaalsed spionaazhilood ja kaheks jaotatud Saksamaa vahele kommunistide poolt rajatud surmavöönd, mis peab takistama inimeste põgenemist punasest paradiisist läände, ei ole ilmselt mõjutanud Ida-Saksamaa ja Lääne-Saksamaa vahelist võrdlemisi tihedat suhtlemist. Lääne-Saksamaa poliitikud nii paremalt kui vasakult tiivalt seavad üksteise järele oma sammud Ida-Berliini, kus suuremakaliibrilised külalised leiavad endile tee Ida-Saksamaa kommunistliku partei Erich Honeckeri kabinetti ja madalama kraadiga tegelased peavad leppima jutuajamistega alamatel astmetel istuvate „seltsimeestega." Kuivõrd populaarsed on need reisid Lääne-Saksamaa tipp-poliitikute hulgas kinnitab juba seegi fakt, et Bonni pahempoolsete ringkondade esindajana külastas hiljuti Erich Honeckeri Lääne-Saksamaa endine kantsler ja sotsiaaldemokraatliku partei juht Willy Brandt, kes on praegu sotsialistliku partei president ning enne teda käis Honeckeri jutul oma konservatiivsete vaadete poolest üldtuntud Baieri peaminister Franz Josef Strauss.

Paljudele läänemaailma poliitikutele ei ole nende külastamisreiside eesmärk selge ning sageli on kuulda nurisevaid ja kritiseerivaid hääli, et Lääne-Saksamaa tihe suhtlemine Ida-Saksamaa kommunistliku rezhiimiga läheb üle igasuguste piiride, millele annab veel erilise teravatoonilise värvi Bonni suur majanduslik toetus Ida-Berliinile. Selle toetuse kinni naelutamiseks ja alla kriipsutamiseks rõhutatakse eriti, et mõlemad Saksamaad on loonud vastava kokkuleppe põhjal erilise intressivaba krediidi, millega finantseeritakse vastastikuse kaubavahetuse defitsiite. Seda summat suurendati hiljuti 320 miljoni dollarile ning nagu näitavad praktilised kogemused läheb see raha kõik Ida-Saksamaa tasku, et katta ta kaubavahetuse defitsiiti Lääne-Saksamaaga.

Kuid need ei ole ainsad summad, mis voolavad Bonnist Ida-Saksamaale. Nii andis kristlik-demokraatliku partei administratsioon Bonnis lubaduse, et Lääne-Saksamaa annab Honeckeri rezhiimile 56 miljoni dollari suuruse toetuse, mis läheb Baieri piirist Berliini viiva suure autotee parandamiseks. Peale selle maksetakse suuri rahasid kommunistidele nende isikute eest, keda Lääne-Saksamaa ostab vabaks Ida-Saksamaa vanglatest, kuhu need on paigutatud poliitilistel põhjustel.

Kuid kontaktid Ida-Saksamaaga ei piirdu ainult rahaliste tehingutega. Pärast aastaid kestnud läbirääkimisi on jõutud lõpuks nii kaugele, et mõlema Saksamaa vahel on sõlmimisel leping kultuuriliseks läbikäimiseks. Saastamise vastu võitlemiseks kavatsetakse alustada ühist aktsiooni Weseri jõe puhastamiseks ja Willy Brandti läbirääkimiste tulemusena Ida-Saksamaa võimudega on tekkinud isegi idee lepingu sõlmimiseks, mis keelab keemiliste relvade produtseerimise ja talletamise Ida- ja Lääne-Saksamaa territooriumidel.

Pealiskaudsel vaatlemisel paistab selline kapitalistliku ja kommunistliku riigi üksteisele lähenemine ning tiheda koostöö otsimine pentsikuna, kuid rahvuslikust seisukohast lähtudes on see fenomen täielikult arusaadav ja mõistetav. Rahvuslik motiiv tuleb eriti mängu Lääne-Saksamaa juhtkonna seisukohtadest lähtudes, kuna Bonnis domineerivad riigimehed teavad, et nad jäävad ajaloo ees vaeslapse ossa, kui nad ei kasuta ära kõiki võimalusi saksa rahva koos hoidmiseks ja permanentse kahe saksa riigi kontsepti vastu võitlemiseks. Kahtlemata hauduvad demokraatliku ja vaba Lääne-Saksamaa juhid Saksamaa ühendamist, kuigi väljavaated selleks on momendil väga väikesed: see idee ei ole vastuvõtmatu mitte ainult idas vaid ka läänes, kus kardetakse Saksamaa võimsuse uuestisündi.

Kuid Ida-Saksamaa kommunistliku partei juht Erich Honecker? Millised on tema mõtted ja kavad Saksamaa tuleviku suhtes? Keegi ei oska sellele õiget vastust anda, kuna Honecker on praegu ikkagi ainult Moskva hüpiknukk ja käsualune, kellel puuduvad võimalused iseseisvaks tegutsemiseks. Tundub, et Honecker ei mõtle niivõrd rahva tulevikule kui Lääne-Saksamaalt võimalikult suurte toetussummade väljapigistamisele. Näiliselt teeb ta Lääne-Saksamaale mõningaid järelandmisi, kuid need tunduvad lähemal analüüsimisel kosmeetiliste operatsioonidena, milledel on vähe sisulist väärtust. Näiteks lubas ta Baieri peaministrile Franz Josef Straussile, et Ida-Saksamaa kõrvaldab peatselt kõik kommunistide poolt kahe Saksamaa piirile paigutatud miinid, kuid tegelikult tähendab see samm ainult piirikindlustuste ümberorganiseerimist, kuna Honecker laseb ehitada poole kilomeetri kaugusele piirist kõrge okastraataia, mis on läbi tikitud tugevalt relvastatud vaatetornidega. Sellised seadmed annavad punastele piirivalvuritele suurepärase võimaluse 500 meetri ulatuses piiriäärset maa-ala jälgida ja põgenikke avastada.

Honeckeri välispoliitilised sammud on ilmselt dirigeeritud ja mõjutatud Moskvast, mis sunnib partei peasekretäri tihedamaid kontakte otsima LääneSaksamaa sotsialistidega, kellede hulgas on palju neid, kes ei talu ameeriklasi ning vihkavad president Reaganit. Tundub, et ka Ida-Saksamaal üles kerkinud tuumarelvade vaba tsooni rajamine Kesk-Euroopasse on tulnud Moskvast ning Honecker ei asu seda küsimust diskuteerima mitte Lääne-Saksamaa kantsler Helmut Kohliga ja tema lähemate nõuandjatega, vaid hoopis Bonni sotsialistidega, kes saadavad Ida-Berliini läbirääkimisi pidama Ida-Saksamaa suure sõbra ja ameeriklaste kriitiku Egon Bahr'i. Mõned Euroopa poliitilised vaatlejad kardavad isegi, et Gorbatshov hakkab kahe Saksamaa vahelist koostööd intensiivsemalt oma huvides ära kasutama kui ta nõupidamised president Reaganiga ebaõnnestuvad ning ta peab andma uut küttematerjali Reagani tähtede sõja vastasele propagandale.

Kahtlemata on Bonni praegune poliitika Ida-Saksamaa suhtes puhtakujuline nn. Ostpolitik, millele praegu võimul olev kristlik-demokraatlik partei oli omal ajal rauda vastu. Kuid elu on õpetanud Lääne-Saksamaa parempoolseid teri otsima ka koristatud põllult. Neid teri on vähe, kuid need aitavad siiski elusana hoida tuhmuma kippuvat lootuste leeki.

K. A.

„Kuidas võita rahamängus"

Selle ajalehe veergudel ilmus käesoleva aasta augustikuu numbrites seeriakirjutisena Tarvo Toomese poolt ülevaatlik, asjalik ja näidete kaudu selgitav majandusalane käsitlus „Kuidas võita rahamängus".

Tulumaksu kohustuse seisukohalt esineb selles seerias üksikuid vähemaid vääratusi ja samalt lähtealuselt see pälvib ka mõnmgaid täiendavaid lisandusi.

Maikuu eelarve ettepanek nägi teatavasti uudse tulumaksu säästmise võimalusena isiku eluea kesteks maksuvaba kapitali kasumi (capital gain) $500.000 ulatuses. Kui vaadelda seda võimalust lähema paari aasta piires, siis selgub, et maksuvaba soodustus 1985. aasta arvel on $20.000 ja 1986. a. $50.000. Kui maksumaksja kasutab 1985. a. arvel maksuvabalt $20.000 ja tal on 1986. aastal kapitali kasum jällegi $40.000, siis sellest on maksuvaba ainult $30.000, kuna ta on kasutanud eelmisel aastal maksuvabalt juba $20.000.

Kui maksumaksja on eelmiste aastate laekumata kapitali kasumi arvel seadnud üles reservi, siis sellest reservist mahaarvatav ja laekunuks loetud kapitali kasumit ei saa 1985. aastal ja ka edaspidi kohelda maksuvaba kasumina, vaid loetakse maksustatavaks sissetulekuks. Samuti tuleb pidada meeles, et maksustatav kapitali kasum alates 1985. aastast enam ei kuulu investeerimise sissetulekuist lubatud $1.000 mahaarvamiste kategooriasse.

Uue eelarve kohaselt alates 1985. aastast kapitali kaotused (capital losses) ei ole enam muust sissetulekust maha arvatavad. Varematel aastatel oli see lubatud kuni $2.000 aastas, kuni kogu kaotus oli 50% elimineeritud. Kui varemate aastate kapitali kaotused on käesoleval aastal likvideerimata, siis siin on teatud võimalused muust sissetulekust mahaarvamisteks olemas. Näiteks, isiku kapitali kaotuse summa 1984. a. lõpuks jäi edasikantavaks $10.000. 1985. aastal tema kapitali kasum oli $4.000, millega kokkuvõttena 1985. a. lõpuks jäi neto kapitali kaotuseks $6.000. Maksustamise või mahaarvamiste alla sellest kuulub 50%, s.o. $3.000. Viimane summa annab võimaluse 1985. aasta muust sissetulekust mahaarvamiseks $2.000 ja ülejäänud $1.000 on edasi kantav 1986. aastasse.

Registreeritud Errumineku Säästuplaanide (Registered Retirement Savings Plans) osas on seeriakirjutise autor kasutanud terminit „teenitud bruto aastapalgast" (VE nr. 64), mis siiski sõna-sõnalises mõistes ei ole rakendatav.

Kuna käesoleva aasta kohta RRSP osas on kehtivad seni kasutatud määrad ja normid ning eeldatavasti on selle aasta arvel võimalik veel säästuplaani preemiaid maksta ka 1986. aasta esimehe kahe kuu jooksul, siis tekib siin siiski vajadus teatud ettevaatlikkusele, sest ülejäägid 1986. aastaks on rajatud erinevatele alustele. Nimelt alates 1986. aastast on teenitud sissetuleku (earned income) mõiste tunduvalt kitsam seni kehtinust. Elimineeritud on teenitud sissetuleku mõistest pensionid, aastarendised (annuities) ja ka autori poolt mainitud saadud üürid.

Käesoleva aasta arvel on veel võimalik teha abikaasa nimele RRSP preemiate sissemakse 20% ulatuses oma pensionidest, mis ei ole aga enam lubatav 1986. aasta arvel. Pensionär võib aga enda arvel pensione üle kanda (rollover) RRSP arvele kuni 1989. aastani, mis muidugi on seotud isiku 71 eluaasta piiriga.

Autori poolt 1986. aasta kohta märgitud teenitud bruto aastapalgast tuleb siiski arvata maha teenistuse kulud (employment expences), s.o. kuni $500, enne kui määritleda 18% piiri.

Eelarve ettepanekus, seoses teenitud sissetuleku mõistega, on veel üks huvipakkuv säte. Nimelt alimentide saamine loetakse teenitud sissetulekuks, kuid selle maksmine on teenitud sissetulekust maha arvatav (amounts paid as alimony or maintenance will be deducted in determining earned income).

Vanaduse kindlustuspensionide (Old Age Security Pensions) osas on autor leppinud lihtsa vormeliga, nagu oleks kõigil Kanadas alalist elukohta omavail õigus täismääralisele pensionile 65. eluaastast peale pärast 10 aastast siin maal elunemist. Eestlaste kohta on see valdavas enamuses õige ja kehtiv, kuid siiski eranditega. Erandlikud normid kehtivad nende osas, kes Kanadasse on asunud elama 1970-ndate aastate piires või hiljem. Alates 1. juulist 1977 kehtestati seaduse muudatus, millega hilisemad immigrandid on õigustatud pärast 10 aastast maal viibimist ainult ühele neljandikule täispensionist, pärast 20 aastat poolele jne. Tähendab, et siin tuleb vaagimisele, kas isiku kohta on rakendatavad endised või muudetud seaduse normid.

E. Soomet

Kolm seeriat Canada Savings Bonde tähtpäevuvad

Käesoleva aasta 1. novembril tähtpäevuvad erakordselt samaaegselt kokku kolm seeriat Kanada säästuobligatsioone (CSB), nimelt: S28 (1973—74), S31 (1976—77) ja S33 (1978—79).

Kuna eriti liitprotsentidega (Compound Interest Bonds) seeriate realiseerimine on seotud erinevate kalkulatsioonidega, siis allpool on põhjust peatuda iga seeria juures eraldi.

SEERIAS S28 tuleb eritleda peamiselt kahte liiki sellest seeriast, s.o. „Special Fully Registered" ja kupongidega varustatud bonde. Esimene liik neist on liitprotsentidega bondid, mis toodavad tähtpäevumisel tuhande dollariliselt bondilt kokku intresse $1.395.—. Sama tulemuse saame ka kupongidega varustatud bondidelt, kui neilt seni ei olda kuponge üldse eraldatud. Lisaks mainitud interssidele mõlemad liigid toodavad veel „cash bonuse" nime all tuhande dollariliselt bondilt $482,70, mis kuulub tulumaksustamisele ainult pooles summas. Eelmistel aastatel võidi viimast käsitada kui kapitali kasumit (Capital gain). Kuna kapitali kasumi kohta on käesoleval aastal rakendatavad hoopis erinevad normid, siis selles osas jääb endine soodustus püsima, kuid intresside nime all. Kui nendelt bondidelt ei ole varem ära lõigatud vasakpoolne ülemine nurk, siis on lisaks veel vahepealne boonus tuhande dollariliselt bondilt $205.—.

SEERIA S31 kannab bondidel märgitud intresse kas liht või liitprotsentidena ja lisaks jällegi „cash bonust" tuhande dollariliselt bondilt $356,90, mis kuulub tulumaksustamisele pooles summas. Sellel seerial ei ole enam äralõigatava nurga küsimust.

SEERIA S33 kuulub nn. uut liiki seeriate kategooriasse, kus harilike bondide (Regular Bonds) intressid tasutakse igal aastal omanikele tshekiga ja liitprotsentidega bondide intressid akumuleeruvad kuni tähtpäevumiseni. Kanada Pangast (Bank of Canada) ei olnud selle artikli kirjutamise ajal veel võimalik saada tabelit originaalsete intresside ja boonuse vahekorra kohta. Need on bondid, kus valitsus kaotas kohtuprotsessi vahepeal tõstetud intresside määrade osas ja lubab nüüd lisanduvat intressi de osa kohelda samuti „cash bonusena". Varema informatsiooni kohaselt peaks järeldama, et selle seeria „cash bonuse" moodustab liitprotsentide tõusude osa, mis peaks tuhandelt dollarilt olema $488,47 (s.o. $2.305,86 — 1.817,39). Harilike bondide liigis on aga „cash bonus" minimaalne, kuna need on igal aastal saadud tsheki summale liidetud.

Kolm N. Liidu diplomaati arreteeriti

BERLIIN — Liitunute ametivõimud on arreteerinud kolm N. Liidu diplomaati, keda kahtlustati spionaazhis, aga andsid nad üle N. Liidu ametivõimudele Ida-Saksamaal, teatas USA sõjalise administratsiooni esindaja Berliinis. Mehed arreteeriti 11. okt., kuid pärast nende identifitseerimist anti üle N. Liidule.

Uus seeria bonde tuleb müügile alates 23. oktoobrist, esimese aasta intresside määraga 8,5 prots. Iga isik võib bonde osta kuni $75.000.- eest ja lisaks veel tähtpäevunud bondide väärtuses. Varemate aastate eeskujul bondid on saadaval harilike või liitprotsentidega bondidena. Viimaste ostmisel tuleb pidada silmas, et teenitud intresse võib tulumaksulehel deklareerida igal aastal sissetulekuna, kuid tuleb tingimata seda teha pärast kolme aastast intresside kuhjumist, vaatamata, et tegelikult raha isiku valdusse pole saadud. Bonde on võimalik osta $300, $500, $1.000, $5.000 või $10.00 nimiväärtusega.

Kui vajadus peaks tekkima bondide müügiks, siis kõige vähema kaotusega on kui müüa kõige hilisema aastakäigu omad. Bondide üheks eeliseks on, et need on alati kergesti sularahaks muudetavad.

E. Soomet

...mmentaar

...nete kujundamine

...novembril tuleb kokku Eest... Kesknõukogu Kanadas äsja... ...d uus XII koosseis, Sellelt ...nenud keskmise vanusega ...eisult, neilt rahvasaadikuilt ...akse mitte ainult kaks korda ...s üldkoosolekuile kokku tule... ...vaid sellist töömahtu, mida ... keskorganisatsioonilt on ...kümneid oodatud. Et kõik ...oonid ei oleks mitte vaid nime... ...paberlikud keskorganisat... ...harud, vaid et need oleksid ...ganid otse kuhjunud suure ...tiga juurde asumiseks.

...ibolla on natuke endtõstev ar... ...e, et nii töötahtelise uue rah... ...hiitilise kogu ees on toimunud ...uremaid ja täies ulatuses seni ...detailsemalt selgumatuid üm... ...valdusi kodumaal asuvas Vä... ...lastega Kultuurisidemete ...amise Ühingus. Võibolla pee... ...alikuks sealgi uusi rünnaku... ...egiaid kujundada, kuna kok... ...kutsutud LAIENDATUD ...eis. Me ei tea veel millist ...punkti peetakse otstarbekaks ...da või millise ukse kaudu ...estlastele tullakse kutuuriva... ...st tooma.

...on 45, enamus nooremase ...tsiooni kuuluvat rahva poolt ...ja usaldatud meest-naist ...iga lööki vastu võtma, mil... ...res tuleks siiski arvestada, et ...õja pidamine on meie vaen... ...suurimaks südameröömuks. ...mis pole ka kõik parteiliik... ...vabad rahvustundest, mida ...uidugi väljendada ei saa, aga ...on küllalt usaldamatuse ...tamiseks. Meil on nii palju ...st N. Liidu vallutuspoliiti... ...irahvuste kultuuride lämma... ...inim- ja usuvabaduse eest ...isega, et omavahelised võit... ...võime esialgul edasi lükata.

...väliseestlaste rinne oleks eriti ...on vaja just kõigi EKN sek... ...kohest tööle rakendamist, et ...ega tekkinud tühimikud ja ...atajätmised saaksid täidetud ...ka tulemustega, et meie oma ...rielu oleks nii intensiivne, et ...poleks vaja meie eest muret... ...a meile tulla kultuuri vahen... Aktiivsem tegevus seoks ...ühiskonda nii tegijatega kui ...tuvõtjatega, andes meile üks... ...st ja koostöövaimu. See ...meie tugevaim vastupanurin... ...gev rahvuslik kultuuritervik... ...mille vastu kõik plaanitsu... ...äksid asjatuks meie kindla... ...se tõttu.

...alatakse uue koosseisuga, ...lesannetega, kusjuures tuleb ...adlik, et rahvasaadiku au ...on palju suurem kohustus ...neid ülesandeid täita, mida ...keskorganisatsiooni põhikiri ...ieb ja ehk rohkemgi veel.

HA

...n N. Liidu ...omaati ...teeriti

...LIIN — Liitunute ametivõi... ...n arreteerinud kolm N. Lii... ...plomaati, keda kahtlustati ...zhis, aga andsid nad üle N. ...metivõimudele Ida-Saksa... ...teatas USA sõjalise admi... ...looni esindaja Berliinis. ... arreteeriti 11. okt., kuid ...nende identifitseerimist an... ...N. Liidule.

...seeria bonde tuleb müügile ...3. oktoobrist, esimese aasta ...ide määraga 8,5 prots. Iga ...ib bonde osta kuni $75.000.- ...lisaks veel tähtpäevunud ...e väärtuses. Varemate aasta... ...kujul bondid on saadaval ...e või liitprotsentidega bondi... Viimaste ostmisel tuleb pida... ...nas, et teenitud intresse võib ...aksulehel deklareerida igal ...sissetulekuna, kuid tuleb tin... ...seda teha pärast kolme aas... ...resside kuhjumist, vaatamata, ...elikult raha isiku valdusse ...aadud. Bonde on võimalik ...300, $500, $1.000, $5.000 ...0.00 nimiväärtusega.

...vajadus peaks tekkima bon... ...müügiks, siis kõige vähema ...ega on kui müüa kõige hili... ...aastakäigu omad. Bondide ...eeliseks on, et need on ala... ...gesti sularahaks muudetavad.

E. Soomet

VALVEARST NÄDALALÕPUL

2. ja 3 nov.
dr. A. Rebane, tel. 461-6383

9. ja 10. nov.
dr. R. Vanaselja, tel. 921-7777

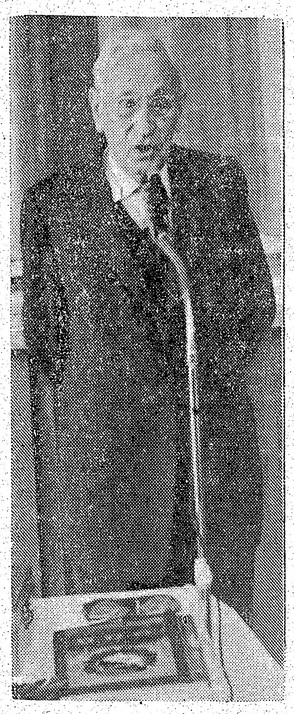

Toronto Eesti Pensionäride Klubi liige Vabadusristi kavaler dr. Eriksson külastas Rootsit ja annab Stokholmi Eesti Pensionäride Klubi tervitused edasi Toronto klubi liikmetele. Ta rääkis sealsete pensionäride elust ja Stokholmi klubi tegevusest.

Foto: J. Säägi

Külapillimeeste orkestris laulis kaasa proua Aino Pähn. Keegi oli aga avastanud, et pr. Pähnil oli sünnipäev ja talle lauldi mängiti sünnipäevalaulu. Vasakult M. Niinvee akordioniga, keskel istub pr. Pähn, paremal orkestri juhataja A. Tuvikene.

Foto: J. Säägi

Pensionärid avasid sügishooaja

Meeleolukas koosviibimine kodumaalt lahkumise mälestamisega

Neljapäeval 17. oktoobril avas Toronto Eesti Pensionäride Klubi oma talvehooaja kokkutulekuga kohvilauas, millest võttis osa üle 350 klubi liikme ja külalise.

Koosvibimise avas tervitussõnadega klubi esinaine Frieda Terts ja tegi teatavaks eeskavalise osa. Kuna septembri- ja oktoobrikuu 1944. aastal olid punaterrori eest põgenemise kuud, siis seekordse koosviibimise eeskavaline oli koostatud nende sündmuste meenutamiseks.

Kavaline osa algas „Külapillimeeste" orkestri ja selle juurde kuuluvate lauljate esinemisega, kes A. Tuvikese juhatusel esitasid vaheldumisi esinaise sõnavõttudega põimiku,

kus lauludega ja mälestustega mindi tagasi koduradadele, kust lahkuti 41 aastat tagasi.

Ka koosolijad viidi laulude ja sõnadega mõttesilla kaudu kodumaa metsade, väljade ja põldude juurde.

Vaimuliku talituse pidas õp. Elmar Pähn, kes oma sügavalt patriootilises jutluses rääkis „sääl kus rukkiväli langendikul heljub" mõttest ja sisust, rääkis A. Gailit'i romaanist „Üle rahutu vee". Oma mälestuste salvest tõi ta välja ohte ja raskusi, millega põgenemisel tuli võidelda.

Meie pääsesime Jumala abiga ja elame siin rahus ning üksmeelsuses,

tänades Jumalat et ta on teinud meid tugevaks ja palvetas siis kodumaa ja rahva eest.

Esimese osa eeskavale järgnes kohvijoomine, mis ajal toimus ka loteriipiletite müük,

kus võitudeks oli Pensionäride Klubi Käsitööringi daamide poolt kootud, heegeldatud ja õmmeldud nägusad esemed.

Loteriid korraldas pr. Kreem abilistega.

Teises osas Klubi Naiskoor laulis Margit Viia juhatusel P. Tammeveski „Tervitus kodumaale", R. Toi „Kõrs", K. Türnpu „Tervitus" ja J. Aaviku „Kalamehe mõrsja". Koorijuhile anti tänutäheks kimp roose.

Edasi mängisid külapillimehed tuttavaid ja südamelähedasi viise, kutsudes rahvast ühislaulule. Kui orkester oli oma kava lõpetanud, ütles orkestri juht, et kuna rahvas lisapala ei nõudnud, siis mängivad nad ise selle.

Oli avastatud, et orkestris kaasa laulnud Aino Pähn'al oli sünnipäev ja rahvas laulis talle „ta elagu".

A. Tuvikene ulatas ka kimbu roose ja õnnitlussuudluse põsele, misjärel orkester lõpetas koosviibimise kavalise osa lauluga „Isamaa ilu hoieldes".

Klubi liige Vabadusristi kavaler dr. Eriksson oli Rootsis käinud ja tõi Stokholmi Eesti Pensionäride Klubilt tervitusi ning rääkis nende elust. Klubil olevat 260 liiget ja arv aga kasvavat. Klubi koraldab väljasõite välismaile ja oma riigis olevaile vaatamisväärsusile. Seni on käidud Norras, Hollandis jm. Tihti korraldatakse ringsõite omal algatusel 30—40-liikmelistes gruppides.

Lõpuks tänas esinaine F. Terts kõiki eeskava täitjaid ja eriti perenaisi laua katmise ja toitlustamise eest. Ta tegi ka teatavaks, et järgmine kokkutulek ei toimu mitte 14. nov. nagu ürituste kalendris märgitud, vaid 21. novembril. Selle järele toimub jõululaat 1. dets.

J. S-gi

Veeõnnetusi kodumaal

Igal aastal on Eestis 120—130 meest jätnud purjuspäi oma elu uppumissurma tõttu. Kui veel aastal 1955—76 uppus 50—60 inimest aastas, siis nüüd see arv on kahekordistunud. 1984. a. kaotas oma elu vees 167 inimest, neist leiti lahkamisel, et 71 noore mehe organismis oli 3—3,5 promilli alkoholi.

Tänavu 15. juuli seisuga on uppunud 35 täiskasvanut, neist 29 joobnuna, mitmed juba kroonilised alkohoolikud, kellele viinasoe pea annab teadmise põlvini ulatuvast merest.

25-aastane kahe väikse poisi isa pidas järve ääres sünnipäeva. Kihlveo peale lubas ta ujuda üle järve, tagasiteel aga sukelduda 5—6 m sügavusse ja olla seal vähemalt minuti. Seltskond oli vaimustuses. Kümmekonna meetri järele ärpleja väsis ja hakkas appi hüüdma. Abilisi aga polnud ja sünnipäev lõppes matustega.

Teise kursuse üliõpilane töötas suvel kolhoosis traktoristina. Koos eakate ametivendadega jõi ta enda purju. Noor viinast julgust saanud mees tahtis maameestele demonstreerida ujumisviise. See vettemineku jäi talle viimaseks. Purupurjus kaaslased lasid jalga, sest kartsid hilisemaid sekeldusi. Kaldale jäid vaid tühjad viina- ja veinipudelid.

20-aastane noormees hooples, et joob korraga tühjaks pudeli „Vana Tallinnat". Ja jõigi. Joobnu jäi lõkke äärde magama. Joomakaaslased läksid minema. Kolme päeva pärast leidsid tuukrid jõepõhjast noore mehe laiba.

Joodikute süü läbi on hukkunud ka lapsi. Kaks purjus meest kutsusid paadisõidule alaealised tüdrukud. Alkoholist ja kuumast päikesest uimastena aeti järvel kohtade vahetamisel paat ümber. Joodikud jõudsid suurivaevu madalasse sumada, lapsed uppusid.

30-aastane mees kavatses oma kaugelt tulnud külalised Peipsile lõbusõidule viia. Enne seda tühjendati mitu pudelit. Paati võeti ka kaks poisikest. Purjus aru trotsis tugevat tuult ja kõrget lainet. Suure kiirusega pööret tehes paiskus paat ümber. Lapsed ja paadiomanik uppusid.

Paraku olevat viinakatk ka naiste seas levinud, nii et viinapudelit eelistatakse laste eest hoolitsemisele. Kahe- ja nelja-aastane õdevend olid õues mänguhoos. Ema napsitas toas, kuni jäi magama. Laste kadumist märkas ta alles järgmisel hommikul. Mõlemad olid uppunud.

Varakevadel vedasid pulmast tulnud pohmeluses noormehed pudeli viina peale kihla kumb kiiremini üle jõe ujub. Vesi oli vaevalt 12 kraadi soe. Ainult üks jõudis teisele kaldale.

48-aastane viinaravilt tulnud mees jõi koju saabudes end purju ja läks ujuma. Unustas ülikonnagi selga. Paarikümne meetri kaugusel kaldast ta uppus.

26-aastane perekonnpea jõi end koos abikaasaga järve ääres purju. Kaasas oli neil kolm väikelast. Isa hakkas lastele näitama, kuidas „peakat" hüpatakse. Hüpe põlvesügavusse vette lõppes lülisamba murruga.

Sellistest lugudest olevat veel võimalik edasi räkida. Vetelpääste teenistus on 1956. aastast alates ja see on loomise algusest peale võidelnud alkohoolsetest jookidest vabade supelrandade eest. Vahepeal oligi võit olnud nende käes, kui seadus välja anti, millega keelustati alkohoolsete jookide müük rannas. Kuid seda keeldu saadi ka teisiti tõlgitseda. Joomakohtadele riputati sildid „Kohvik" või „Baar" ja iga puhkaja võis oma janu kustutada kas konjaki või viinaga. Mõned agaramad kaubandustöötajad paigutasid supelrandadesse õlleautomaadid ja nii oli tee lahti joomisele. Nüüd olevat alkohoolsed joogid jälle randadest kadunud, ainult õllemüük tuleks ka kaugemale viia.

Kolm kanada eesti noort Lellepi stipendiaatide hulgas

Hiljuti maksis Eesti Üliõpilaste Toetusfond USA-s välja 1985/86. õppeaastaks määratud Jüri Lellepi nimelised mälestusstipendiumid. Jüri Lellepi mälestusfond tegutseb Eesti Üliõpilaste Toetusfondi raamides juba ligi kakskümmend aastat. Fond loodi kauaaegse väliseestlase dr. O. G. Lellepi poolt oma isa mälestuseks; fondi kapital on investeeritud sihtkapitalina, mille iga-aastane sissetulek jagatakse stipendiumidena kvalifitseeritud eesti soost üliõpilastele kõikjal vabas maailmas.

Käesoleva aasta stipendiaadid moodustavad juba kaheksateistkümnenda Lellepi stipendiaatide aastakäigu. Kaheteistkümne üliõpilase vahel tuli seekord jagamisele $6900. Stipendiumisummade tegelikku jaotamist korraldab viieliikmeline komisjon, milles on esindatud peale Eesti Üliõpilaste Toetusfondi veel neli organisatsiooni. Käesoleva aasta komisjoni koosseis oli järgmine: Richard Espenbaum (EELK Teine Praostkond), Andres Jüriado (Eesti Üliõpilaskonna USA-s Vilistlaskogu), Villi Kangro (Eesti Teaduslik Ühing USA-s), Kadri Niider (Eesti Üliõpilaste Toetusfond USA-s) ja Jüri Räägo (New Yorgi Eesti Haridusselts).

Stipendiumid määrati järgmistele üliõpilastele (asukohamaade järgi):

AMEERIKA ÜHENDRIIKIDES: Tenno Andra, Riina Kionka, Merike Käo, Leili Maide, Pia Müürsepp, Matthias Vaska, Andres Vilms.

KANADAS: Juta Metsala, Peeter Paunic, Kristiina Valter.

SAKSAMAAL: Lea Küngas.

SOOMES: Lauri Talve.

SOOVIAVALDUSED UUTEKS TOETUSTEKS

Toetusfondi juhatus teatab, et sooviavalduste vastuvõtt 1986/87. õppeaasta stipendiumideks on nüüd juba alanud. Sooviavalduste sissetoimetamise tähtpäevaks on 28. veebruar 1986; vastavad ankeedid on saadaval Toetusfondi juhatuselt aadressil:

Estonian Students Fund in USA, Inc.
P. O. Box 110
New York, N. Y. 10185
USA

Tähelepanu juhitakse tõigale, et sooviàvaldused vajavad võrdlemisi põhjalikku dokumentatsiooni, mille muretsemiseks tuleks realistlikult varuda umbes kuu aega. Kuna tähtpäevaks, mil täidetud ankeedid kõigi vajalike lisadega peavad olema Toetusfondi juhatuse käes New Yorgis, 28. veebruaril 1986, ei ole mõtet nõutada avaldus-plankette peale jaanuari lõppu. Kõik puudulikult täidetud, hilinenud, või vajalike lisadega varustamata sooviavaldused pevad jääma kaalumiselt välja.

Kuigi rõhuv enamus käesoleva aasta stipendiaatidest on pärit Põhja-Ameerika manrilt on stipendiumid Lellepi mälestusfondist saadaval üliõpilastele nii Ameerikas kui kõikjal mujal vabas maailmas. Fondi rajaja soovide kohaselt on võimalik stipendiume saada ülikoolis õppimiseks järgmistel aladel: eesti keel, eesti ajalugu, eesti kirjandus, eesti kunst, eesti arheoloogia, eesti muusika, põllumajandusteadus, majandusteadus, inseneriteadused, metsandus, õigusteadus, arstiteadus, loodusteadused, filoloogia, filosoofia, poliitilised teadused, sotsioloogia, tehnoloogia, teoloogia.

Põhitingimuseks kandideerimisel on, et kandidaat valdaks eesti keelt ja ei pooldaks kommunistliku ega mõnda muud totalitaarset riigikorda.

VABA EESTLANE

kaks korda nädalas

	Maksab Kanadas:	Väljaspool Kanadat:
Aastas	$54.—	$68.—
Poolaastas	$30.—	$37.—
Veerandaastas	$16.—	$19.—

I KLASSI POSTILE LISADA SAATEKULU JÄRGMISELT:

I klassi postiga (kiripostiga):	Kanadas:	USA-s
aastas	$59.— + $42.—	$47.—
poolaastas	$32.— + $21.—	$24.—
veerandaastas	$17.— + $10.50	$12.—

VÄLJASPOOL KANADAT ja USA-d:

LENNUPOSTIGA aastas $132.—, poolaastas $69.— ja veerandaastas $36.—

Aadressi muudatus 70 centi. Üksiknumbri hind 70 centi

USA aadressidele „ZIP CODE"

Kanada aadressidele palume märkida „POSTAL CODE" ja pangatshekk või rahakaart kirjutada

FREE ESTONIAN PUBLISHERS nimele.

Tellimine saata:

VABA EESTLANE

1955 Leslie St., Don Mills, Ont. M3B 2M3

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavalise / kiripostiga alates .....
..... 19..... Tellimise katteks lisan $..... sinijuures rahas / tshekiga / rahakaardiga. (Raha saata ainult tähtkirjas).

Nimi .....

Aadress .....

Tshehhi erimeelne paigutati vanglasse

VIIN — Petr Cibulka, kes kirjutas alla kuulsale Tshehhoslovakkia Charta 77 inimõiguste liikumise märgukirjale, mõisteti 7 kuuks vangi põhjusel, et ta oli ühes restoranis avaldanud kaebuse toitude menüü pärast. Cibulka leiti süüdi olevat avaliku rahurikkumise pärast, kuna ta oli nurisenud, et restoranis polnud ühtki odavamat toitu menüül nagu nõudvat seadus.

Lugeja kirjutab:

ESTO sihtasutus

Lisaks E-e R ülevaatlikule lugejakirjale Sihtasutus Eesti Päevad Kanadas peakoosolekust, ütleksin ka mõne sõna.

Esmalt, Sihtasutus E. P. Kanadas kodukord ütleb siiski, et organisatsiooni majandusaastaks on kalendriaasta. Meie organisatsioonidel on tavaks oma peakoosolekuid pidada mitte kauem kui veerand aastat peale vana aasta lõppu. Eelmisel E.P. sihtasutuse juhatusel võttis selleks tervelt kolmveerand aastat.

Organisatsiooni põhikiri või kodukord ütleb, et sihtasutuse juhatus on seltsmeliikmeline. Viimasel peakoosolekul väideti, et see arv on nüüd vähemalt seitse. Kas juhatusel on selleks vastava föderaalministri kinnitus, nagu põhikiri nõuab?

Viis juhatusliiget siiski valitakse peakoosoleku poolt nende hulgast, kes esindavad koore, võimlejaid ja sportlasi, rahvatantsijaid, skautegaide ja Eestlaste Kesknõukogu Kanadas. Igale juhatusliikme kohale võivad samalaadilised organisatsioonid esitada mitmeid kandidaate. Peakoosolek valib igale kohale ühe. Kuna igale kohale valitakse inimesed eraldi, siis võib valimiste läbiviimine väga pikaks venida salajase kirjaliku hääletuse tõttu. Kui esitatakse vaid üks kandidaat igale kohale, on asi muidugi lihtsam. Viimasel peakoosolekul ei andnud juhatus selle punkti kohta täielikku seletust.

E. P. sihtasutuse liikmed peaksid teadma, kes on teised liikmed. E-e R. kirjutusest võib järeldada, et mitmed olulised Estole kaasaaitajad organisatsioonid ei ole liikmed, kuid peaksid olema.

Esto ürituste korraldajateks olid juhatus ja toimkonnad, omakorda peakoosoleku ees vastutavad. Kuidas juhtus, et hiljem uued ürituste korraldajad välja tulid, kelledega juhatus „lepinguid" pidi sõlmima ning neile $120.000 raha välja maksis? Samuti jagati ainult juhatuse otsusega veel toetusi. Millised organisatsioonid sõlmisid lepinguid ja milliste volitustega?

Hea oli, et peakoosolek sedakord rohkem rahasid ei hakanud jagama. See andis organisatsioonide esindajaile võimaluse kõikidele küsimustele sügavamalt mõelda.

Liige

OOTAMATU AKILISE SURMA LÄBI LAHKUNUD
KALLIST ÕDE, TÄDI JA VANATÄDI

ELLI ELVINE MEDZINS'it

sündinud 12. novembril 1906 Kihelkonnal, Saaremaal
surnud 17. oktoobril 1985 Torontos

mälestavad

õde ALMA abikaasaga Torontos
vend ALBERT perekonnaga Connecticutis USA-s
vend KARL Thunder Bays Ontarios
vennalapsed ja sugulased USA-s
sugulased Rootsis ja Eestis

Kustus päikese sära
õe silmadest
Jumal viis sind ära
valu ilmadest.

PUHKA RAHUS VÕÕRAMAA MULLAS!

Lahkus ootamatult meile alati armas abikaasa,
isa, kasuisa ja vanaisa

PAUL TAMMELA

Sündinud 13. aprillil 1910 Lelles
Surnud 25. oktoobril 1985 Torontos

Sügavas leinas

LINDA
JAAK-PAUL
AIN
LAPSED KODU-EESTIS:
ENN PEREGA
TIIU
JÜRI PEREGA
PAUL PEREGA

Kirstupanek Vana Andrese kirikus teisipäeval,
29. oktoobril 1985 kell 19.30

Matusetalitus samas kolmapäeval, 30 oktoobril 1985 kell 10.00 hommikul.

ARMAST ABIKAASAT, ISA ja VANAISA

AUGUST RATNIK'ut

sündinud 3. märtsil 1895 Ulilas
surnud 16. oktoobril 1985 Rochesteris, N.Y.

leinavad kurbuses

abikaasa META
poeg HELDUR ja abikaasa IRMELI
pojatütred — LINDA, TIINA ja MONIKA

Südamlik kaastunne LINDALE poegadega abikaasa ja isa

PAUL TAMMELA

surma puhul

ADA AVI
ILSE STIMMER

Mälestan kauaaegset head sõpra

PAUL TAMMELA't

KARL POLLI

Armast

PAUL TAMMELA't

mälestavad leinas

AUGUST ja ERIKA NOOL

Armast kodukandisõpra

PAUL TAMMELA't

mälestavad leinas

MAGDA ja ARTUR
JUTA ja ELMAR
HELDI ja ÜLO
ANETTE ja SEIA
RIINA ja REIN
MARE
VAIKI

PUHKA RAHUS!

Lätist tulnud pastor baptisti kirikus

Pühap., 3. nov. kl. 18.00, kõneleb baptisti kirikus, 883 Broadview Ave., 1976. a. Lätist lahkunud pastor Janis Smits. J. Smits, kes on Toronto läti baptisti kõguduse uueks pastoriks, tegutses juba Lätis Jumala sõna kuulutajana. Pärast väljapääsu kodumaalt, elas ta aasta Lääne-Saksamaal, kust siirdus Ühendriikidesse. Ameerikas viibides töötas pastor Smits kristliku organisatsiooni „Door of Hope" juures, koostades vaimulikke raadiosaateid Läti tarvis. 44-aastane Janis Smits on suure perekonna pea. Tal on 16 last, kelledest 11 sündis Lätis ja 5 välismaal. Vanim lastest lõpetas Albertas Kanada Piiblikooli ja tegutseb nüüd ka vaimulikul alal. 3. nov. toimuvale kõnekoosolekule, on eestlaste kõrval ka kanadalased ning lätlased kutsutud. Pastor Smits kõneleb inglise keeles, teda tõlgitakse eesti keelde. Kõik on lahkelt kutsutud.

Leinateateid

Saksamaal suri 23. juulil Waldemar Kaarmann, sündinud Tallinnas 13. nov. 1907.

Rootsis suri 15. aug. 1985 Feliks Kello, sündinud 31. jaan. 1914 Rakveres.

Rootsis Västervikis suri 7. aug. 1985 Evald Kaasik, sündinud 12. veebr. 1925 Läänemaal.

Malmös suri Marie Sander 13. aug. 1985, sündinud 8. veebr. 1903 Pärnus.

Stokholmis suri 12. aug. 1985 Ida Alkvist (neiuna Olljum), sündinud 11. sept. 1905 Raplas.

Västeråsis suri 11. aug. 1985 Johannes Hiiuväin, sündinud 5. dets. 1896 Saaremaal.

Helsingborgis suri 14. aug. 1985 Mihail Sirelpuu, sündinud 7. aug. 1901 Mustjalas.

Kauaaegset armast sõpra

PAUL TAMMELA't

mälestavad kurbuses

MART ja LINDA
KERSTI ja ARNE lastega
TIIU ja VEELIKS lastega

Lugupeetud klubiliiget

PAUL TAMMELA't

mälestab leinas

TORONTO EESTI AIANDUSKLUBI

Vändra Gümnaasiumi endist õpilast

PAUL TAMMELA't

mälestavad

VÄNDRA GÜMNAASIUMI ja KESKKOOLI
endised õpilased ja õpetajad

Armast

VALTER MÄRDIMÄE'd

mälestab kurbuses

EESTI KODU pere

Avaldame südamlikku kaastunnet
Kaleva Kondomiiniumi kaasosaniku
MEENI KASELE abikaasaga tema isa

IVAN KASE

surma puhul

KALEVA pere

Murray E. Newbigging
Ltd.
Matusebüroo

Aastakümnete kogemus eestlaste teeniniseks. Oskuslik nõuanne
ja mõõdukad hinnad.

M. WAYNE HAMILTON
Funeral Direktor

733 Mount Pleasant Rd., Toronto, Ont. M4S 2N4
(lõunapool Eglintoni)
Helistada tel. 489-8811 • 489-8002

KIRIKUD

**EELK TORONTO
VANA ANDRESE KOGUDUS**

383 Jarvis St., Toronto,
Ont. M5B 2C7

Õpetaja Udo Petersoo

3714 Beechollow Cr.
Mississauga, Ont. L4Y 3T2
Tel. 624-6128 või 625-5930
kirikus 923-5172

Organist pr. Asta Mitt
Koorijuht pr. Asta Ballstadt

Pühapäeval, 3. nov. kell 11 hommikul USUPÜHASTUSPÜHA JUMALATEENISTUS. Solist Mare Westerblom viiulil.

Ingliskeelne JUMALATEENISTUS armulauaga kell 1 p.l.

Pühapäeval, 10. nov. kell 1 p.l. koguduse igaaastane LOTERII. Jumalateenistust sel pühapäeval ei ole.

Pühapäeval, 17. nov. kell 11 homm. pühapäevane JUMALATEENISTUS.

Pühapäeval, 24. nov. kell 4 p.l. SURNUTEPÜHA JUMALATEENISTUS armulauaga. Teenivad õp. Elmar Pähn ja koguduse õpetaja. Laulab koguduse segakoor Asta Ballstadti juhatusel.

Koguduse segakoori harjutused esmaspäeviti kell 6.30 õhtul kiriku saalis.

Pühapäevakool igal pühapäeval jumalateenistuse ajal ja leerieelsed iga hommikuse jumalateenistuse ajal.

Piiblitunnid kell 3 p.l. iga õhtupoolse jumalateenistuse eel.

Õpetaja kõnetunnid teisipäeviti kella 6—8 õhtul ja neljapäeviti kella 2—8 õhtul.

Kiriku kantselei on avatud neljapäeviti kella 10 hommikul kuni kella 8 õhtul.

**TORONTO EESTI
VABAKOGUDUS**

562 Jones Ave., Toronto, Ont.

Jutlustaja E. Saraoja
20 Thorncliffe Ave.
Toronto, Ont. M4K 1V5
Tel. 463-6223

Kolmap., 30. okt. kell 7.30 õhtul piibli-palvetund ainel: Ülempreestri palve.

Pühapäeval, 3. novembril kell 11 hommikul JUMALATEENISTUS Issanda lauaga. Teenivad A. Ehasoo ja E. Saraoja.

Kolmapäeval, 6. nov. kell 7.30 õ. piibli-palvetund ainel: Ülempreestri palve.

EELTEADE: pühapäeval, 17. novembril kell 11 hommikul 36. aastapäeva JUMALATEENISTUS Külaliskõneleja superind. David Dahlberg.

**„VABA EESTLANE"
on valvel eestlaskonna
üldhuvide eest!**

leinas
DA
K-PAUL
SED KODU-EESTIS:
PEREGA
PEREGA
L PEREGA
ikul.

KIRIKUD

EELK TORONTO ANA ANDRESE KOGUDUS

383 Jarvis St., Toronto,
Ont. M5B 2C7

Õpetaja Udo Petersoo

3714 Beechollow Cr.
Mississauga, Ont. L4Y 3T2
Tel. 624-6128 või 625-5930
kirikus 923-5172

Organist pr. Asta Mitt
Koorijuht pr. Asta Ballstadt

ühapäeval, 3. nov. kell 11 mmikul USUPÜHASTUSPÜHA ALATEENISTUS. Solist Ma- Westerblom viiulil.

ngliskeelne JUMALATEENIS- S armulauaga kell 1 p.l.

ühapäeval, 10. nov. kell 1 p.l. uduse igaaastane LOTERII. alateenistust sel pühapäeval ei

ühapäeval, 17. nov. kell 11 m. pühapäevane JUMALA- ENISTUS.

ühapäeval, 24. nov. kell 4 p.l. NUTEPÜHA JUMALATEE- TUS armulauaga. Teenivad õp. ar Pähn ja koguduse õpetaja. lab koguduse segakoor Asta stadti juhatusel.

guduse segakoori harjutused aspäeviti kell 6.30 õhtul kiriku s.

ühapäevakool igal pühapäeval alateenistuse ajal ja leerieelsed hommikuse jumalateenistuse

iblitunnid kell 3 p.l. iga õhtu- se jumalateenistuse eel.

etaja kõnetunnid teisipäeviti 6—8 õhtul ja neljapäeviti kel- —8 õhtul.

riku kantselei on avatud nelja- iti kella 10 hommikul kuni 8 õhtul.

TORONTO EESTI VABAKOGUDUS

52 Jones Ave., Toronto, Ont.

Jutlustaja E. Saraoja
20 Thorncliffe Ave.
Toronto, Ont. M4K 1V5
Tel. 463-6223

lmap., 30. okt. kell 7.30 õhtul i-palvetund ainel: Ülempreest- alve.

hapäeval, 3. novembril kell 11 mikul JUMALATEENISTUS da lauaga. Teenivad A. Eha- a E. Saraoja.

lmapäeval, 6. nov. kell 7.30 õ. i-palvetund ainel: Ülempreest- alve.

LTEADE: pühapäeval, 17. mbril kell 11 hommikul 36. apäeva JUMALATEENISTUS iskõneleja superind. David lberg.

VABA EESTLANE"
on valvel eestlaskonna üldhuvide eest!

EELK PEETRI KOGUDUS

817 Mt. Pleasant Rd. Toronto
Ont. M4P 2L1

Praost Andres Taul. Tel. 483-4103
Tel. kiriku kantseleis 483-5847
Õpetaja Edgar Heinsoo
Tel. kodus 283-9387,
kirikus 483-6848

Organist dr. Roman Toi

JUMALATEENISTUS pühapäeval, 3. novembril kell 11 hommikul.

Pühapäevakool, leerieelsed, leeritund.

Pärast jumalateenistust NÄITEMÜÜK all saalides. Rikkalik loterii. Einelaud koguduse naisringi korraldusel.

JUMALATEENISTUS pühapäeval, 10. novembril kell 11 hommikul. Pärast jumalateenistust PIIBLITUND kirikus. (Algab registreerimine jõululauast osavõtuks

JUMALATEENISTUS pühapäeval, 17. novembril kell 11 hommikul. Laulab Cantate Domino dr. R. Toi juhatusel.

Pärast jumalateenistust kell 1 päeval Cantate Domino „Muusikaline pärastlõuna".
MÜÜK all saalides. Näitemüügi annetuste viimaseks äratoomise tähtpäevaks 27. oktoober.

INGLISKEELSED JUMALATEENISTUSED igal pühapäeval kell 9.30 hommikul. Pühapäevakool samal ajal.

Õpetajate kõnetunnid kolmapäeviti kl. 9.30—12 päeval ja neljapäeviti kl. 6—8 õhtul.

Koguduse kantselei on avatud teisipäeviti kl. 10—6 ja neljapäeviti kl. 12—3.

TORONTO EMMANUELI EVANGEELNE KOGUDUS

21 Swanwick Ave.
Tel. 698-5645

Jutlustaja Allan Laur,
72 Appleby Cres.
Markham, Ont. L3R 4L2
Tel. 477-6248

EVANGEELIUMINADAL 29. oktoobrist kuni 3. novembrini. Külaliskõneleja pastor Märt Vähi, Frederictionist, N.B. Laulu ja muusikaga teenivad koguduse lauljad.

Jumalateenistused leiavad aset järgnevalt:

Teisipäeval, 29. oktoobril kell 7.30 õhtul.

Kolmapäeval, 30. oktoobril 7.30 õhtul.

Neljapäeval, 31. oktoobril 7.30 õ.

Reedel, 1. novembril 7.30 õ.

Laupäeval, 2. novembril 7.30 õ.

Pühapäeval, 3. nov. kell 2 p.l. pühapäevakool lastele.

Kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS. Kõneleb Märt Vähi, laulab koor Ülo Lindströmi juhatusel.

Kell 6 õ. ingliskeelne JUMALATEENISTUS. Kõneleb Märt Vähi.

Kolmapäeval, 6. nov. PALVEÕHTU.

TORONTO KOLMAINU EESTI EV.-LUT. USU KOGUDUS

Kirik. 619 Sherbourne St.,
Toronto (Sherbourne'i allmaa jaam on kiriku kõrval).

Õpetaja O. Gnadenteich
112 Fallingbrook Rd.,
Scarborough, Ont.

Telefon 698-7977 või 766-7853
Kantseleis, telefon 921-9417

Koguduse 33. aastapäeva JUMALATEENISTUS on pühapäeval, 3. nov. kell 3 p.l. Laulab koguduse lauluansambel. Jumalateenistusele järgneb koosviibimine ühinelauaga. Ettekandeid.

ÕPETAJA KÕNETUNNID on iga kuu teisel esmaspäeval kella 6—8 kiriku kantseleis.

TORONTO EESTI AP.-ÕIGEUSU KOGUDUS

R R 5, Orangeville, Ontario

Praost E. Lepik
Tel. 1-519-941-4309

Pühap., 3. nov. kell 1.00 päeval JUMALATEENISTUS Peetri kirikus. Teenib ja jutlustab praost E. Lepik. Laulab koguduse segakoor G. Raagi juhatusel.

Puhka rahus

PAUL TAMMELA

Perekond A. VIRKUS

Lugupeetud ja armast klubiliiget

PAUL TAMMELA't

mälestab leinas

Eesti Pensionäride Klubi Torontos

Täname südamest kõiki, kes meie kalli õe, tädi ja vanatädi

ELLI ELVINE MEDZINS'i

matusetalitusest ja ärasaatmisest osa võtsid, meile kaastunnet avaldasid ja meie leina jagasid ning tema puusärki rohkete lilledega kaunistasid. Eriline siiras tänu õp. Udo Petersoole tema sooja lohutava kõne eest ning organist Asta Mittile ja pr. T. Norheimile muusikalise osa eest.

Õde, vennad ja sugulased

Lõikus-tänupüha Peetri kirikus

Toronto Peetri kirikus tähistati pühapäeval, 20. okt. lõikus-tänupüha. Jutlustas koguduse õpetaja, praost Andres Taul, liturgilises osas ja armulaua jagamisel oli tegev ka õpetaja Edgar Heinsoo.

Praost A. Tauli jutluse aluseks oli jumalasõna Pauluse kirjast filiplastele (4:19) ja salm 17:17 Luuka evangeeliumist. Eelpoolmärgitud peatükis (17) on kirjutatud kuidas Jeesus Jeruusalemma minnes tegi terveks kümme pidalitõbist, kellest aga ainult üks tuli tagasi, andis Jumalale au ja tänas valju häälega. „Aga Jeesus kostis ja ütles: Eks kümme oli saanud puhtaks? Ent kus on need üheksa?" Jutlustaja võrdles eelpoolmärgitud jumalasõna valguses nähteid igapäevasest elust. Kui palju head juhtub meile peagu iga päev. Võtame seda kõike nii loomulikuna, et unustame tänamast nii Jumalat kui ka isikuid, kes meile head teinud. Enamus meist on nende üheksa sarnased, kes küll paranesid raskest haigusest, kuid unustasid tänusõnad. Palju libedamalt voolavad meie huulilt sõnad kui on tegemist kritiseerimisega. Peaksime olema leplikumad, sõbralikumad oma ligimeste vastu ja pühendama rohkem aega jumalasõnale. Siis muutub kogu meie elu rahulikumaks ja me võime tugineda apostel Pauluse sõnadele: „Aga küll minu Jumal täidab kõik teie vajaduse oma rikkust mööda auga Kristuses Jeesuses."

Praost A. Taul oma eestpalves palus Jumala õnnistust ikestatud Eestile ja tema rahvale. Kodu-Eestisse siirdusid ka kirikuliste mõtted kui organist mängis orelil „Su üle Jumal valvaku . . ."

Muusikalise osa eest hoolitsesid dr. Roman Toi orelil ja solist Lee-na Tiismann, kes laulis kaks laulu. Umbes poolsada kirikulist võtsid osa armulauast. Pihtkõne pidas õpetaja E. Heinsoo, kuna lõpupalve ja õnnistussõnad lausus praost A. Taul.

Pärast jumalateenistust toimus all saalis uue videostiteemi tutvustamine, mida korraldas koguduse nõukogu abiesimees Eduard Kaasik.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS

883 Broadview Ave.
Tel. 465-0639

Pastor K. Raid
36 Bards Walkway,
Willowdale, Ont. M2J 4T9
Tel. 499-6488

„VABADUSE KUULUTUSE"

Pühapäeval, 3. nov kell 10.15 homm. pühapäevakool täiskasvanuile ja noortele, kell 11 lastele.

Kell 11 homm. JUMALATEENISTUS. Kõneleb K. Raid, segakoor. Issanda surma mälestamine.

Kell 6 õ. JUMALATEENISTUS. Kõneleb külalisena läti pastor Janis Smits.

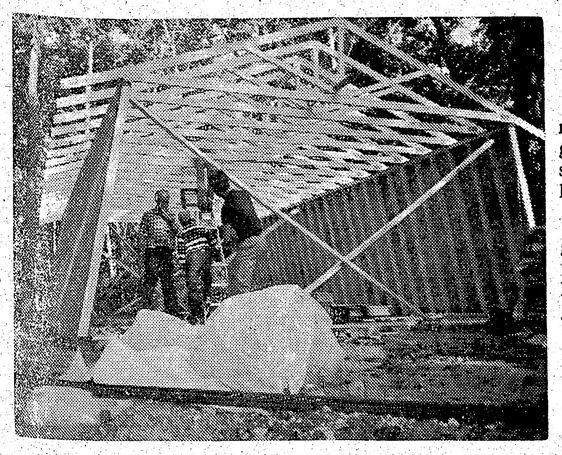

Nii valmis Kotkajärvel varustushoone — traktori kuur (20 ..orda 36 jalga). Foto: E. Runge

Sügiskullasel Kotkajärvel

Sügisesele värvirikkale loodusmängule kaasaelamine tänupüha aegu Muskokas on üks meeldejääv amaid aegu kõigile. Sel aastaajal on aga seal ka teine ja väga tähtis eelis: seal puuduvad sääsed! Sügis on Kotkajärvel hea töötegemise aeg.

Viimase tõigaga olid arvestanud nii skaut- kui ka gaidjuhid ja noored, esimesed asusid tööle, teised kanuumatkale.

Kotkajärvele kerkis pikal nädalalõpul jälle uus hoone — viidi lõpule varustushoone — traktorikuuri ehitamine. Varustushoone, mille järele tunti puudust juba laagriala rajamisest peale, pidi siiani ootama, sest enne oli vaja tähtsamaid hooneid nagu köök, peamaja ja teised.

Tõuke uue moodsa varustushoone ehitamiseks andis viimase maailmalaagri eel malevate poolt omandatud traktor ja Ain Isotamme poolt kingitud järelvanker, millised ootasid ulualust.

Suvel valati varustushoonele tugev betoonalus, varasügisel löödi kokku seinad, nendele toetati valmisehitatud laetalad ja pikal nädalalõpul kaeti seinad sindlitega ning ehitati otseseinad. Hoone, mõõtudelt 20 korda 36 jalga on nii suur, et pööra või traktor sees ringi, põrand nii sile, et gaidide arvates võiks seal tantsida ja laagri tehnikud rõõmustasid, et nüüd viimaks on neil koht, kus vajalikke töörüstu hoida ja isegi väikese töökoja võiks sisse seada.

„Ehitus-ettevõtjaks" oli Silver Kask, kes muretses plaani materjalid ning juhtis ehitustööd. „Ehitusabilised": Enn Kiilaspea, Konsa Leemets, Jaan Lepp, Ekke Loo, Ivar Nippak, Heino Paomees, Leo Puurits, Egbert Runge, Ülo Soots, Tarmo Soots, Margus Tae, Pearu Tamm, Valev Vastopä, Erik Verder, Allan Vessmann. Varustust vedas traktoriga Aldrik Meipoom, talgulistele valmistas maitsvaid eineid Maie Kask, teda aitasid: Ingrid Kütt, Milvi Loite ja Maimu Nõmmik.

Et pooled ehitajatest on inseneri kraadiga, siis vähemalt teoreetiliselt peaks ehitus kaua püsima!

Hoonel puudub veel suur esiuks, milline juba tellitud ja pannakse ette Lembitu Lellede poolt, kui ta saabub.

Siinkohal avaldame tänu hr. E. Noormägi'le, kes Kotkajärvele Franklin kamina kinkis, milline varustushoonesse paigutati!

„Kotkajärve on nagu Tallinngi, mis ei saa kunagi valmis", need 30 aastat tagasi lausutud sõnad peavad paika, sest kasvab ju peale uus põlv noori, kes soovib rakendada tänapäeva tehnikat ja vajadusi ka meie gaidlikus-skautlikus töös. Toetades nende ideid ehitab ja kasvab Kotkajärve veel kaua. Jääb vaid tänada lahkeid toetajaid ja ettevõtlikke noortejuhte õnnestunud algatuse läbiviimisel!

Samal pikal nädalalõpul viibisid vanemgaidid ja vanemskaudid sügisesel kanuumatkal Alconquin pargis. 32 noort ja juhti 16 kanuuga matkasid kolm päeva ja kaks ööd ilusas sügislooduses, trotsides vihma ja nautides päikesepaistet. Kui väsinuina tagasi jõuti ootas ees kuum saun ja sellejärele rikkalik tänupüha õhtusöök Kotkajärve kohvikus. Jääb vaid kiitust avaldada neile noortele, kes võtsid ette pika matka ja pidasid tänupüha oma armsal mängumaal — Kotkajärvel.

Kanada keskvalitsus lubas etnilisele meediale toetust

Kanada föderaalvalitsuse mitmekultuuri minister Otto Jelinek korraldas etnilisele meediale järjekordse kokkusaamise.

Minister kõneles mitmekultuursuse kohast kanada ühiskonnas. Kanadas leiavad kõik rahvad koha, kus oma soovi kohaselt elada. Mitmekultuursusel on tugev alus ja minister ütles, et tema kohus on sellele ehitada, teenida etnokultuurilisi ühiskondi nagu parlament ja peaminister seda heaks peavad.

Minister O. Jelinek ütles, et peame töötama koos ja viima mitmekultuursuse tänava tasemele, kus inimesed etnilistest ühiskondadest elavad, et meie lapsed võiksid kord paremini elada. Ta andis lubaduse, kõigiga sel alal edasi töötada, olla kõigile kättesaadav.

Ta märkis, et ta on otsustanud jälle peatselt alustada toetuste andmisega etnilisele meediale, mis võivat võtta veel veidi aega, kuid kindlasti enne jõulupühi.

Ka tehakse eeltööd valitsuse poliitika tutvustamiseks etnokultuurseile ühiskondadele ja kinnitas lõpuks, et ta tahab etnilise ajakirjandusega tihedamini koos elada kui kunagi varem on tehtud.

Diskussiooni osas ta vastas küsimusele kuivõrd talle jääb aega kahe ministeeriumi juhtimisel mitmekultuursusele. Ta vastas, et tahab koondada kogu jõu just mitmekultuursusele, teha selle tugevamaks ministeeriumiks, mis allub vaid otseselt ühele isikule s.o. peaministrile.

Valitsuse toetuskuulutuste andjaskonda soovitati laiendada ka riigikompaniidele. Samuti soovitati õiglasemalt toetada poliitilisi vange, nimetades äsjast min. Joe Clarki poolt antud miljondollarilist toetust Lõuna-Aafrika erimeelseile. Ta lubas seda soovitust välisministrile edasi anda.

Ka lubas ta rohkemaid määramisi teha riigiametnike kohtadele etnilistest ühiskondadest, koguni senisest kahekordses ulatuses.

Ka eitas ta, et etniliste uurimiste (Ethnic Studies) programm oleks lõpetamisele määratud.

Seda jätkatakse seniselt üksikjuhtumite alusel.

Üldse olevat üldine lähenemine praegusel keskvalitsusel muutund. Uus aspekt on võimaluste andmine kõigile kanadalasile. Juba praegu on 50 prots. tööstustöölistest etnilistesse ühiskondadesse kuuluvad, aga nende osavõttu tulevat viia laiemale kui iniminvesteeringut majanduslikule ja kultuurilisele alale.

Soomes räägitakse Mõtsniku saatusest

Soomes levitatakse aktiivselt informatsiooni õpetaja Harri Mõtsniku saatusest. Seda teevad „Märtsikiriku sõbrad" nimeline organisatsioon, mille sõsarorganisatsiooniks Rootsis on „Martyernas Röst". Informatsiooni levitatakse organisatsiooni kahes ajakirjas, üks soome- teine rootsikeelne, milliste tiitliks on „Ringkiri". Informatsioonis antakse korralik tagapõhi usklike olukorrast nõukogude Eestis, usuaktivistide vangistamistest ja muust tagakiusamisest.

Lõikustänupüha Royal Beach'is

Lõikuspüha jumalateenistus armulaua ja järgneva koosviibimisega toimus Toronto Jakobi koguduse kuulutuspunktis Royal Beach'i lähedases Virginia United kirikus.

Kirikus oli altar kaunistatud sügislillede ja sügiskuldsete vahtraokstega Selma Hõbe poolt, kuna Rein Hõbe tegutses jumalateenistuse tegeliku korraldajana.

Teenis koguduse õpetaja T. Nõmmik, orelil Ed. Wellin. Sopran Gertrud Wellin laulis oma abikaasa orelisaatel „Suur oled sa" ja „Mu Jumal". Õpetaja oma päevakohase jumalateenistuse lõpul palus kodumale ja rahvale Jumala õnnistust ning vabaduse saabumist.

Peale jumalateenistust siirdusid palvelised kiriku alumisse saali, kus väsimatud kuulutuspunkti daamid Royal Beach'ist olid katnud rikkaliku laua kalkuniprae ja hapukapsastega, kohvi juurde kuuluvaga, mis jättis kõigile perekondliku ühtekuuluvustunde.

☆

Järgmine jumalateenistus toimub jõulupühade ajal, millest varakult ette teatatakse.

Meeldetuletus „Et ei ununeks" üleskutsele

Üsna käesoleva aasta alguses ilmus kogu vabas maailmas eestikeelseis ajalehtedes üleskutse „Et ei ununeks", millele vastukaja oli üle ootuste soodus. Kaastöid on saabunud 31 isikult nii päeviku vormis kui ka vabakirjutustena. Paljud inimesed kas kirjateel või suusõnaliselt teatasid oma soovidest kaastööde kirjutamiseks, kuid suve saabudes ja mitmesuguseid ringreise sooritades kadus aeg käest ja paratamatult lükkusid põgenemismälestuste kirjapanemised sügisesse-talviste pikkade õhtute peale, milline aeg ongi juba kätte jõudnud. Et terve kodumaa ulatuses põgenemisseikluste, -ohtude kirjeldusi tihedamalt katta, oleks soovitav veel vähemalt paarikümnelt kirjutajalt jutustusi saada, millised hõlmavad ajavahemikku 1944. a. suvest kuni sama aasta lõpuni, mil kindel jalgealune oli saavutatud. Või kui kellelgi on midagi põnevat kirja panna pikemaajalises ulatuses ühenduses põgenemise ja sellele etevalmistamisega — iga sõnum on suure ajaloolise väärtusega ja tähtsaks lisandiks koguteosele. Saabunud kaastööde trükikorda seadmine senini on arenenud väga hästi. Lootuses, et varajasemad kaastööde lubajad ja uued kirjutajad saadaksid oma tööd hiljemalt selle aasta lõpuks, võiks koguteos järgmise aasta alguses juba trükki minna.

Informatsiooni saab ja kaastööd saata: Roman Marley, 9 Parravano Court, Willowdale, Ontario, Canada M2R 3S8, tel. (416) 223-0080.

Eesti bariton - ooperitäht

Mati Palm võitmas tunnustust Euroopa ooperilavadel

Rootsi Raadio mainis ühes oma hiljutises kroonikas üleeuroopaliste muusikasündmuste kohta „Estonia" ooperi tänavusuviseid külastusetendusi Kielis, kus kommentaator oli isiklikult kohal viibinud.

Kroonikas mainiti kiitvalt Eri Klasi dirigendina, kuid erilise tähelepanu osaliseks sai bariton Mati Palm Wagneri „Lendava Hollandlase" nimiosas. See oli sügavalt meeldejääv osakujundus, ütles kommentaator mainides samuti, et Mati Palm laulab ka käesoleval suvel „Hollandlast" Savonlinna rahvusvaheliselt kuulsail ooperinädalail Soomes.

Ooperietendused keskaegse haruldaselt hästisäilinud raudkivikindluse siseõues on teatavasti „maiuspalaks" rahvusvahelisele muusikapublikule, kuhu pääsmete saamisega peab õnne olema. Kes ei ole neid juba pool aastat varem varunud, võib ainult õnnelikul juhul sisse pääseda.

„Eesti Päevaleht" kirjutab ühe „Lendava Hollandlase" etenduse kohta Savonlinnas Mati Palmiga nimiosas: „Tuleb ka omalt poolt rootsi kommentaatoriga ühineda ja tõdeda, et see oli üks meeldejäävamaid „Hollandlasi" mida senini olen näinud — eriti, mis puutub peaosalisse. Mati Palm andis juba väliselt veenva kummituskapteni, kuuludes nagu mingisse „teispoolsesse maailma", kuid säilitades ka meheliku jõulisuse. Sama „teispoolsus" kajastus ka laulus ja häälevärvingus, saavutades nn. suurtes aariates dramaatilise tipu".

See on juba viies hooaeg, mil eesti ooperilaulja Olavinlinna kindluse keskaegsete müüride vahel Wagneri sünge kummituskapteni osas esineb.

Kuid nähtavasti jääb käesolev hooaeg esialgu viimaseks. Kuuldavasti on kavas tuleval aastal Savonlinnas lavale tuua Verdi „Aida" Neeme Järvi taktikepi all, mil puhul külalislauljaid Eestist pole ette näha.

SPORT

Jüri Tamm esikohal, Heino Puuste teine

IV Maailma karikavõistlused peeti Canberras, Austraalias. Võistlused kestsid kolm päeva ja lõppesid USA meeskonna võiduga 123 punkti, teiseks jäi N. Liit 115, kolmandaks Ida-Saksa 114 punktiga. Naistest oli esimene Ida-Saksa naiskond 121, teine N. Liit 105,5, kolmas Euroopa esindus 86 punktiga.

Maailmakarikavõistlus peetakse kaheksa grupi vahel, kus üksikriikidena võistlevad USA, N. Liit ja Ida-Saksamaa, grupi võistkonnad moodustavad aga Aafrika, Aasia, Ameerika, Euroopa ja Okeaania sportlased.

Kanada kuulus Ameerika võistkonda. Toronto jooksja Ben Johnson uuendas oma Kanada ja Briti Maailmarliigi rekordi 100 m jooksus, saavutastades 10,00. See on ka parem maailmakarikavõistluste rekordist 10,13, mis jooksi 1977 ameeriklase Steve Williams'i poolt. Johnsoni aeg on tänavu teine parim maailmas peale Carl Lewis'e 9.98-t. Teisele kohale tulnud aafriklase Chidi Imoh'i aeg oli 10,12, mis on uus Aafrika rekord.

400 m jooksis ameeriklane (USA) ajaga 44,47, mis on neljas kiireim aeg madalas altituudis ja 11-s parim ajaloos. Maailmarekord 43,86 kuulub ameeriklasele Lee Evans'ile, jookstud juba 1968. a. peetud Mexico City olümpiamängudel.

Muudest tagajärgedest: ameeriklane (USA) Willie Banks'i kolmikhüpe 17.58, Jüri Tamme vasaraheide 82,12, Ulf Timmermanni kuulitõuge 22.00, Sergei Bubka teivashüpe 5.85 — kõik maailmakarikavõistluste uued rekordid.

Viimasel võistuspäeval saavutati kaks uut maailmarekordit: Ida-saksalanna Marita Koch jooksis 400 m ajaga 47,60, parandades tema nimel olnud rekordit 0,39 sek, võrra.

Idasakslannade 4 korda 100 teatejooksus saavutati uus maailmarekord ajaga 41,37; ka eelmine kuulus idasakslannadele 1983. aastast ajaga 41,53. Naiskonda kuulusid Silke Gladisch, Sabine Rieger, Ingrid Auerswald ja Marlies Gohr.

Teistest idasakslannade tulemusist: Heike Dreschler hüppas kougust 7.27 (uus võistluste rekord), Martina Opitz heitis ketast 69.78 ja Ulrike Bruns jooksis 3000 m ajaga 9.14,65.

Dramaatiliseks kujunes meeste viimane ala 4 korda 400 m teatejooks. USA kolmas jooksja Andre Phillips, kes juhtis jooksu kukkus enne pulga üleandmist M. Franks'ile, mistõttu too algas jooksmist kolmandana ja lõpuks väga napilt edetas Nigeeria ja N. Liidu jooksjad. Nigeeria meesgonna jooks tühistati, kuna nende neljas mees oli lükanud N. Liidu jooksjat ameeriklase.. Philipsi.. ette, mis põhjustas kukkumise. Võitjate aeg oli siiski maailmarekordile lähedane 3.00, 71.

Viimasel võistluspäeval tuli Heino Puuste odaviskes teisele kohale 87.40-ga idasakslase Uwe Hohn'i järel, kelle vise oli 96.96.

Euroopa meeskonna liige rootslane Patrich Sjöberg hüppas kõrgust 2.31, 110 m tõkkejooksu võitis ameeriklane (USA) Tonie Campbell 13,35, 200 m jooksu Robson Da Silva 20,44 ja 5000 m jooksu ameeriklane (USA) Doug Padilla 14.04,11.

Leida Leesment tähistas hiljuti oma Malmö-tüdrukute 30-aastast tegevusjuubelit galaetendusega ja banketiga Malmö raekojas. Möödunud kevadel said Leida Leesmenti võimlejad linna ja Malmö suurettevõtete abiga omale uue võimla. Pildil Leida Leesment uue hoone ees koos tütrest assistendi Tiina Leesment-Bergh'iga ja tütretütrega. Foto: Hans Leesment

Lori Fung ülivõimas

Moodsa naisvõimlemise võistlusvõimleja ja olümpiakulla võitja Lori Fung oli ülivõimas Lausannes, Shveitsis peetud võistlusel, kus kümnest riigist oli 35 osavõtjat. Lori Fung saavutas kolm kulda ja ühe hõbeda individuaalrutiinides ja kuldmedali üldarvestuses. Adrienne Märk Torontost tuli pronksmedalile 37.90 punktiga, Lise Gautreau Monctonist, N.B. oli kuues ja Robin Fowler Torontost kümnes. Grupivõistluses tuli Monctoni Seenior Eliitgrupp hõbemedalile 37.85 punktiga, kuna Hiina oli esimene 38.975 punktiga.

Kanada võistkond jäi koos prantslastega 13-ks

Hispaanias, Valladolidis peeti moodsa rütmilise võistlusvõimlemise maailmameistrivõistlused, kus finaalvõistlusele pääsesid Bulgaaria, N. Liit, Lõuna-Korea, Hispaania, Hiina, Jaapan, Ida-Saksamaa ja Norra. Bulgaaria oli esimene 19.800 punktiga, teine N. Liit 19.775, kolmas Lõuna-Korea 19.675. Nende hulgas, kes ei kvalifitseerunud 35 riigi 300 esinejast finaali oli Kanada koos Prantsusmaaga, mõlemal 18.750 punkti; USA võimlejad jäid 18-ks.

Jüri Tamm, Heino Puuste esikohtadel

Tokios peetud kolme riigi, Jaapani, N. Liidu ja USA kolmikmaavõistlusest võtsid osa kaks eestlast. Jüri Tamm heitis vasarat 83.66 ja H. Puuste viskas oda 85.08. Mõlemad saavutasid nende tulemustega esikohad. Muudest tagajärgedest on märkida S. Bubka teivashüpe 5.70 ja C. Lewis'e kaugushüppe 8.28.

Tammele oleks esikoha andnud ka kaks järgmist heidet 82.28 ja 79.50, kuna kuulus venelasest vasaraheitja Sedõhh'i parim tulemus oli vaid 76.36.

Kolmikmaavõistusel võitis N. Liit USA'd 221:164 ja Jaapanit 258:127.

Põhja-Ameerika ujumisvõistlused

1985. a. balti ja eesti noorte ujumisvõistlused peetakse laupäeval, 23. novembril kell 4—6 p.l. Pape Recreation Centre'i 25 jardi ujulas (Pape ja Gerrard St. E.). Palutakse kõigi eesti ujujate osavõttu, samuti on vaja ajavõtjaid ja abilisi. Parimale ujujale antakse Robert Reiman'i mälestusauhind. Teistele muid auhindu.

Registreerida tel 924-6028 kuni 10. nov., et võistlusi korralikult läbi viia.

Eesti Uujumisklubi Torontos

TOETAGE POLIITVANGE

Vaba Eestlase talituses on saadaval

Eesti vastupanuliikumise kroonikad I ja II köide, üksikköite hind **$20.00, saatekulu$1.—**

Mart Nikluse ja Jüri Kuke mälestusteos „Kaks kes ei alistunud“ **$34.00, saatekulu 01.—**

Mart Nikluse ja Jüri Kuke mälestusmargid 34 marki poognas, poogna hind **$3.00, saatekulu $0.50**

Mart Nikluse kirjaümbrikud tema sunnitöövangla aadressiga **Tasuta**

Mart Nikluse, Enn Tarto, Lagle Pareki, Tiit Madissoni, Heiki Ahoneni ja Arvo Pesti vabastamisenõudega postkaardid saatmiseks ENSV asehaldurile Karl Vainole Tallinnasse ja NSVL ülemvalitsejale Mihhail Gorbatshovile Moskvasse **Tasuta**

Tasuta tellimistele lisada $0.50 saatekulu

ILMUS SUURTEOS

„EESTI VABADUSRISTI KAVALERID“

Kordustrükk samanimelisest teosest, mis ilmus Tallinnas aastal 1935 Vabadusristi Vendade Ühenduse Keskjuhatuse väljaandel. Suures formaadis, eeskujulikus trükitehnikas, nägusas köites, 405 leheküljes. Eesti Vabadusristide originaalkujutused värvitrükis. Teos sisaldab elulood koos piltidega kõige vapramatest kangelastest ja poliitikutest, kes lõid iseseisva Eesti Vabariigi, samuti välismaiste ajalooliste isikute nimed, kes rahvusvaheliselt kaasa aitasid Eesti iseseisvuse teostumisele. Teos on tegelikult Eesti iseseisvuse sünnilugu, mille omamine ikestatud Eestis on poliitiline kuritegu.

Kirjastus Välis-Eesti & EMP Stockholm

Tellimine saata VABA EESTLASE talitusele hinnaga $50.—

RAAMAT SAADETAKSE VÄLJA OHUPOSTIGA ROOTSIST

HANS MERET'i

TEREMI JUTUSTUS

Estonia mässust, sõjast, Berliinist, KZ-laagrist ja muust

272 lk. (költes raamat)

Saadaval „VABA EESTLASE“ talitusest

HIND $25.— pluss saatekulu $1.50

MARIE NEUMANN'i

mälestused

SIBERI TEELT PÄÄSENUD

hind $10.00, pluss saatekulu $2.00

TAIMI PROOS'i luuletuskogu

ELUKIIGEL

Saadaval VABA EESTLASE talituses

HIND $10.— + saatekulu 50 ¢

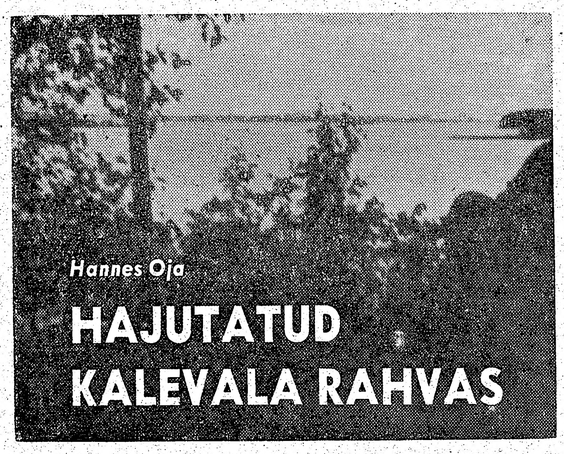

Tähelepanekuid karjalaste saatusest järelsõja aastail

9.

X

Karjalainen Kulttuurikeskus, Karjalan Liitto (Karjala Liit) on kõikide soome karjalaste kultuuriorganisatsioon. See asutati 1940 evakueeritud karjalaste huvisid kaitsva organisatsioonina. Muudeti 1970-ndail aastail kultuuriorganisatsiooniks, mille ülesanne on laialaulatuslikult säilitada ja edendada karjalaste omakultuuri Soomes. Samas on liidu ülesanne tutvustada karjalasust kodumaal ja välismaadelgi. Tegevuse hulka kuulub mitmekülgsele rahvakultuurile lisaks ka sellelt aluselt tõusnud ja arenenud uusi harusid. Karjalaste-ainelise kunst ning uurimistegevus.

Nii on tegevussektoreiks esimesena laiaulatuslik kultuuritegevus, kuhu kuulub rahvakultuur rahvatantsude, rahvamuusika, toidupärandi, käsitööde, kommete, peopäevade, keele- ja murdeküsimustega jne.

Teiseks karjalaaineline taie, muusika, näitekunsti, deklamatsiooni, kirjanduse, foto ja filmialaga nii elukutseliste kui ka asjaarmastajate tasemel. Uurimissektoris on kavas pärandi kogumine, keskarhiiv, erilised uurimisprojektid.

Kirjastustegevus ja informatsooniteenindus, Karjalasse puutuvate teadete kogumine ja nende uurijaile vahendamine.

Tulevikule vaadates peetakse tähtsaks noorsootegevust, mis tegutseb gruppidena või noorsooliiduna, viies rahvakultuuri ja karjalaainelise kunsti igale poole maal asuvaisse osakondadesse.

Karjala Liidul on kuni 500 liikmesorganisatsiooni, kes tegutsevad peamiselt kultuurisektoris, kuid lisaks on veel sportlik tegevus, naiste tegevus ja vaimulik tegevus.

Kõigi nende liikmesorganisatsioonide keskuseks on Helsingis Käpyläs asetsev Karjalatalo (Karjala Maja). Seal asetseb liidu büroo, kultuurikeskus, noorsooliit, restoran „Karelia“ ja arvukalt muid tegevusi. Liidul on tugikohaks Nurmeses Bomba talo (Bomba maja) ja Yllysjärvel tundrahotell. Nende keskuste kõrval on veel paarkümmend tegevuseks ettenähtud maja mitmel pool Soomes.

Iga aastaga on Karjala Liiduga liitunud uued organisatsioonid nii Soomes kui Rootsis, kus on arvukalt karjalaste keskusi. Käesoleval aastal oli suuremaks ühisürituseks Kalevala suurpidustus Helsingis (15.—16. juunil); eelmisel Lappeenrannas toimunud pidustusel oli 20.000 osavõtjat, Helsingi pidustuse vastu oli huvi veelgi suurem.

Liidu töö juures on tähtis osa vaimulikul tööl. On peetud üleriiklikud vaimulikud päevad (1984), mis oli toimunud kõige sõbralikumas oikumeenilises vaimus ja osavõtt oli rohke. Helsingi Karjalatalos on hoones kabel, kus on teeninud mõlema soome kirjku vaimulikud. Paljudel kordadel on koosviibimistel olnud üheks osaks vaimulik kava. Nii avati 1984. a. Lappeenrannas peetud spordimängud palvusega.

Üheks osaks ongi sportlik tegevus, kus on peetud oma kergejõustiku meistrivõistlusi, suusatamise ja maastikujooksu võistlusi, koguni oma Karjala maraton. Osavõtt on elav suunistusvõistlustest. Kuid rahvusvaheliste spordiliikide kõrval on elavalt säilinud Karjala sportlikud mängud. 1985. a. „Karjalan Liiton Urheilu kalenteri“ avaldas karjalaste sporditegevuse programmi. Spordiga tegelevaid organisatsioone on karjalastel üle Soome, oma keskjuhatusega, kusjuures on määritletud nende spordivõistluste eeskirjad ja võistluste eesmärk. Võisteldakse kahes klassis, A-sse kuluvad üle 200, B-sse alla 200 liikmega organiatsioonid. Suurimaks sooviks on karjala noori siduda sportliku tegevusega.

Karjala Noorsooliidu tegevuse pearõhk oli 1984. aastal kahel tähtsal alal. Kalevala kultuuri esiletoomine „Kalevala“ 150. aastapäevaga seoses. Teiseti poolt oli käimas liikmete saamise aktsioon. 1984. a. lõpul oli noorsooliidul 6486 liiget, kellest 16-aastaseid oli 3553, 17—24-aastaseid 1544 ja üle 24-aastaseid 1389. Lappeenranna suvepeol tantsisid rahvatantse üle 1300 noore mitmelt poolt Soomest.

Uue liikmete aktsiooni üleskutseis on rõhutamist leidnud, et karjalasus on neile sama palju eluviisiks kui tee valida ühe hõimu rikast pärandit. See on karjala noorte rõõmus koosolemine, kus lauldakse ja mängitakse, harrastatakse teatrit, rahvatantsu, korraldatakse suvelaagreid, mängitakse kurni, uuritakse oma pärandit, sest oma juuri tundes õpitakse tundma iseendid ja ümbritsevat maailma. Noorsooliidu eesmärk on karjala kultuuri arendamine ja jätkamine noorte keskel.

Järgneb

„VABA EESTLANE“

on valvel eestlaskonna üldhuvide eest!

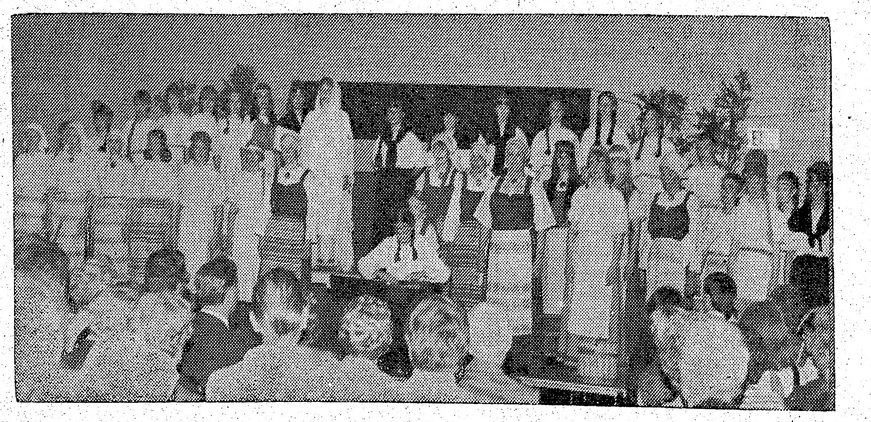

Kalevala kultuuripärandit on tänavusel eepose 150. juubeliaastal eriti rõhutatud. Pildil stseen Torontos toimunud „Kalevala“ lavastusest, kus pruut on ehitud pulmadeks. Foto: Vaba Eestlane

LASTE VABA EESTLANE

Salme Raatma

Roheline savikauss

Kui Inge esmaspäeval koolist tuli, seisis nende maja ees valge sportauto.

„Tädi Tilde!" hüüatas Inge ja tormas uksest sisse, otse tädile kaenlasse. „Lähme sulgpalli mängima! Sa mängid ju minuga sulgpalli, eks ole?" nõudis ta kohe peale tervitust.

Tädi Tilde, kes harilikult kõik tegi, mis Inge iganes soovis, näis täna tujust ära olevat. Ema hakkis köögis sibulat ega ütelnud ka midagi.

„Kas teed tomatisalatit? On sul rohelist kaussi tarvis?" küsis Inge emalt. Juba ta võttiski selle ja tahtis emale ulatada, aga tädi Tilde pahvatas äärmise meelepahaga:

„Kas see inetu savipott on teil ikka veel alles? Viska ta ometi kord minema!"

Inge hoidis kaussi käes ja vaatas seda imestusega. Kuidas inetu? Tumeroheline glasuur meeldis talle. Tädi Mai-Liisul oli see eriti hästi õnnestunud. Kauss oli tomatite jaoks nagu loodud. Tädi Mai-Liis oli nimelt keraamik ja väikese töökoja omanik. Ta valmistas kedral käsitsi võrratuid savinõusid ja muid keraamilisi esemeid, mille põletamiseks ta töökotta kõrgkuumusega elektriahju oli lasknud sisse seada. Ingel oli terve riiul täis tädi tehtud nukunõusid. Need olid tema arust kõige ilusamad mängunõud maailmas.

„Ma ei salli seda kivipotti," oigas tädi Tilde, „sellest mina salatit ei tee!" Ta võttis kapist klaaskausi ja asetas ema ette lauale.

„Ära võta kõike nii isiklikult," palus ema tasase häälega. Inge ei teadnud, mida ema sellega mõtles, aga ühte asja ta taipas selgesti: tädi Tilde ei sallinud rohelist kaussi sellepärast, et see oli tädi Mai-Liisu tehtud.

Varsti pärast lõunat sõitis tädi Tilde minema. Alles siis küsis Inge: „Miks ta tädi Mai-Liisu ei salli?"

Ema vaikis viivu, siis rääkis ta kaussidest. Nii nagu õhuke klaaskauss ja paks savipott hästi kokku ei passi, nii ei sobi ka mõned inimesed omavahel. Nad on lihtsalt liiga erinevad, nagu eri ainetest tehtud. Sellest sai Inge aru. Aga miks nad sellepärast üksteise peale pahased olid, jäi talle mõistatuseks.

„Ah, laps, see on pikk jutt — vana asi täditütarde vahel," ohkas ema. „Vahel näib mulle, nagu ei mäletaks nad ise ka enam oma vastumeelsuse põhjust. Mitu aastat ei ole nad teineteisega sõnagi rääkinud."

„Naljakas! Ja minule meeldivad nad mõlemad," imestas Inge.

„Jah, nemad hoiavad sind ka väga. Kui kasvad, ehk suudad nende vahel mõnda kõverat asja õigeks ajada."

„Kuidas mina?" tõrjus Inge ehmunult. Just siis tuli isa sisse ja küsis heatujuliselt:

„Mis kahtlasi küsimusi siin sõelutakse? Tuba üsna tuska täis. Daamid on unustanud isegi posti vaadata."

Oli tulnud kiri tädi Mai-Liisult. Ta kirjutas haruharva, ainult kui midagi tähtsat teatada oli. Seekord kutsus tädi Inget sügiseseks koolivaheajaks enda juurde.

„Kas ma tohin sõita? Isa, eks ole, sa lubad?" nurus Inge. „Ema kindlasti ei keela." Ka isal ei olnud midagi reisi vastu, ainult halb rongiühendus ümberistumisega ei meeldinud talle. Seal võis lapsele üksi sõites kes teab mida juhtuda. Autoga oleks tee lühem, paari tunniga võiks kohal olla. Jah, kui oleks auto . . .

„Küsi ometi tädi Tildelt, kas ta ei viiks sind oma autoga sinna. Tal on ju laupäeval aega," arvas isa. Ema ja Inge vaatasid kohkunult teineteisele otsa.

„Tilde oli just natukese aja eest siin," tunnistas ema ja rääkis rohelise kausi loo isale ära. Ta ei uskunud, et Tilde nõustuks Mai-Liisu juurde sõitma. Ei olnud nad ju aastaid teineteise pool käinud.

„Seda parem," arvas isa ja naeris. „Küll te näete, sellest tuleb veel eriti põnev reis. Inge eest läheb ju Tilde tulest ja veest läbi."

Inge ei ütelnud enam midagi. Tal kadus järsku igasugune isu ära niimoodi kuhugi sõiti. Parem oli koju jääda. Oodatud koolivaheaeg tundus täiesti rikutud. Aga ema võttis asja otsustavalt enda kätte ning kõikide üllatuseks nõustus Tilde lõpuks sõitma.

„Ma viin ta sinna, aga sisse ma ei lähe," teatas ta kindlalt läbi telefoni.

Ema nägu säras Inge kohvrit pakkides, ta ümises isegi laulda. „Mõtle, kui hästi see asi algab," rääkis ta nagu endale. „Kes teab, äkki õnnestub Ingel tõesti neid kahte põikpead lepitada. Jumal kasutab tihti lapsi oma abilistena."

Ema sõnad langesid kui kivid Inge südamele. Oösel kasvasid nad suurteks kaljudeks ja ähvardasid teda lämmatada. Miks pidi just tema Jumala tööriistaks olema. Ma ei taha, sõdis ta vastu. Ingele meeldis tädi Mai-Liisu juures savi sõtkuda ja sellest parte või jäneseid voolida. Aga ta ei tahtnud kuuldagi asju, millest ta aru ei saanud. Jäägu tema kallid tädid omavahel pahuksisse, kuni nad halliks ja krimpsuliseks muutuvad, mis see Ingele korda läheb.

Nii mõtles Inge öösel, kui uni ei tulnud. Ometi teadis ta väga hästi, et niimoodi ei tohi mõtelda. Tegelikult oli ta juba suur küllalt, varsti leeriealine. Mõlemad tädid kutsutakse leeripeole. Kui hirmus, kui nad siis kirikus istuvad ja teineteist ei salli. Aga mida võis Inge sinna parata? Isegi ema ei suutnud neid ju lepitada. Peaks keegi targem tulema, keegi, kes imet teha oskab. Nagu siis, kui Jeesus veel inimeste seas rändas. Jah, Jeesusele oleks väike asi kaks nii kena tädi teineteisega kõnelema panna. Inge palvetas kõigest hingest, nagu ta seda enam ammu ei olnud teinud. Seepeale jäi ta rahulikult magama.

Laupäeval saabus tädi Tilde oma autoga varakult ja teatas, et ta lõunaks peab tagasi olema. Tal olevat väga vähe aega. Inge märkas küll, kui närviline tädi oli, aga ta ei teinud sellest väljagi. Inge oli puhanud, rõõmus ja ülemeelik nagu alati. Autosõit, pottsepatöökoda ja savitoober mõlkusid tal meeles. Mure „selle asja" pärast, nagu ema tädide lepitamist nimetas, oli kui minema pühitud. Ilm oli haruldaselt selge ja päiksene, tõotas tulla kõige kaunim sügispäev. Varsti olid nad autoga linnast väljas ja sõitsid läbi külade.

„Vaata, kui palju punaseid katuseid!" hüüdis Inge. „Ja ploome — kas nägid, kui täis olid puud?" Siis tulid õunapuuaiad, puude oksad looka vajunud õuntekoorma all. Vilksatasid pihlakad punaste marjakobaratega. Mõnel vahtral lõkendas latv juba punakuldselt. Inge pidi kõike nimetama, kõigest rääkima, mida nägi. Ta ei saanud teisiti. Tädi Tilde ei vastanud, ainult ta nägu muutus aegamisi lahkemaks. Vahel naerataski ta juba natuke. Ja siis panid valged linnud neil tee kinni. Need kõndisid reas keset teed väga rahulikult ja aeglaselt, autod mõlemas suunas pidid peatuma ja neid mööda laskma.

„Oi, kaksteist luike! Aga miks nad teele on tulnud?" küsis Inge Nüüd naeris tädi juba laginal.

„Need on ju haned! Kas sa hanesid näinud ei ole?" imestas ta. Muidugi oli Inge hanesid näinud, aga ainult halle. Need siin auto ees olid lumivalged ning astusid nii pidulikult ühekaupa sirges rivis, et neid kuidagi rumalateks hanedeks nimetada ei sobinud.

„Ma ei tahtnud neid solvata," vabandas Inge.

Kui nad suurele autostraadile jõudsid, hakkas tädi Tilde rohkem rääkima. Ta sõitis ka meelsasti suure kiirusega.

„Küll on tore, et sul on auto! Ja veel niisugune uus," rõõmustas Inge. Tilde naeris õnnelikult. Nad jõudsid varem kohale, kui kavatsetud. Inge ei tahtnudki veel autost välja tulla, ta oleks aina edasi kihutanud. Aga tädi Tilde asetas tema kohvri aiavärava ette ja hakkas juba hüvasti jätma.

Korraga seisis tädi Mai-Liis väraval, suur ja muhe, palju helekollaseid lokke kohevil ümber ümara roosa näo. Tädi Tilde paistis tema kõrval kleenukese leerilapsena, tumedad juuksed siledalt vastu pead kammitud. Tõesti, nad erinesid teineteisest rohkem, kui Ingel meeles oli. Aga talle ei antud aega võrdlemiseks. Mai-Liis peaaegu hõiskas oma laia häälega:

„Seal te mul olete! Mõtle, kui tore! Mul just suur sats ahjust tulemas. Tulge kohe sisse! Põnev näha, kuidas on õnnestunud."

Töökoda asus vana kahekordse maja õuepoolsel küljel, keldrikorrusel. Pikergune ruum valgeks küüritud laudpõranda ja nelja väikse aknaga oli mõnusalt soe. Suured riiulid vaapamata vaaside ja kannudega täitsid seinu maast laeni. Tühjaks tehtud pikk töölaud ootas ahjust tulevaid esemeid. Aknal punetasid sügislilled savist vaasis.

Inge mäletas kõike eelmisest külaskäigust. Ta teadis ka, kui tähtis on keraamikule põletusahju avamise hetk. Siis selgub nimelt, kuidas vaap on õnnestunud, millised esemed kõlbavad esimesse, millised teise sorti.

Tädi Tilde seisis abitult ukse kõrval, teiste rõõmutuhinast põrutatud. Aga kui ahju suured kaitselukud avati ja uks pikkamisi lahti läks, astus ta siiski lähemale. Ahjutäis oli hästi õnnestunud. Iga ese võeti ettevaatlikult välja ja käis enne pikale lauale asetamist käest kätte. Tilde märkas, et nende kausside, kannude ja vaasidega on sama lugu kui teel valgete lindudega: neid ei saa lihtsalt savipottideks nimetada. Mai-Liis oli keraamika alal tõeline meister. Üks roheline taldrik meeldis Tildele eriti. Selle kinkis Mai-Liis kohe talle — tomatite jaoks.

Inge pidas tükk aega hinge kinni. Siis näpistas ta ennast salaja käsivarrest. Mis see siis nüüd oli? Kes siin veel vana viha kandis? Või kes kahe tädi tüli äkki ära pühkis?

Inge võttis laualt savist partspilli ja puhus seda kõigest jõust. Tädi Mai-Liis hoidis kõrvu kinni, aga Tilde palus:

„Anna, ma proovin kah!"

„Sellega on näitus avatud," kuulutas Mai-Liis viimaseid topse ja toose lauale asetades. Oli tõesti, mida vaadata, Tilde ei saanud kuidagi kohe ära sõita. Ta jäi heameelega lõunale. Tädidel oli äkki väga palju teineteisele rääkida. Inge leidis toobripõhjast tüki savi ja hakkas sellest parti voolima.

Lasteaia noored lauluproovil.

LINNAVALITSUSE VALIMISED
TEISIPÄEVAL,
12. NOVEMBRIL 1985

Marks the Spot

VALIMISTUNNISTUSED JA DEKLARATSIOONID

Kui te olete õiguslik Toronto linna valija, kelle nimi on jäänud välja valijate nimekirjast saate te eksitust parandada kahel viisil:

— omandada erilise valimistunnistuse minnes isiklikult linnasekretäri (City Clerk) büroosse raekoja teisel korrusel, esmaspäevast reedeni kella 8.30 hommikul kuni kella 4.30 pärastlõunal või laupäeval, 2. novembril kella 9.00 hommikul kuni kella 3.00 pärastlõunal

või

— täita vastava deklaratsiooni vormi valimispäeval teie hääletuspunkti ametniku juuresolekul (Deputy Returning Officer). Isikuttõendavad dokumendid on vajalikud. Kui te omandasite Kanada kodakondsuse 24. oktoobril, 1985 või hiljem ja muidu kvalifitseerute valijana allpool toodud nõuete kohaselt te võite omandada kas valimistunnistuse või täita vastava deklaratsiooni vormi teie hääletuspunktis valimispäeval.
Kodakondsust tõendavad dokumendid on vajalikud.

KVALIFIKATSIOONID

Teil on õigus Toronto linnas valida, kui olete Kanada kodanik või Briti alam, olete 18-aastane või üle 12. novembril ja olete
— elanud Toronto linnas ajavahemikul 3. septembrist 23. oktoobrini 1985 või
— teie ja te abikaasa ei ela siin, aga olete üürilised või maaomanikud Toronto linnas

Roy V. Henderson
City Clerk and
Returning Officer
CITY OF TORONTO

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas — teisipäeval ja neljapäeval

Teisipäeval, 29. oktoobril 1985 — Tuesday, October 29, 1985

Tänu

Eesti Maja juhatus avaldab suuremat ja siiramat tänu pr. Linda Saarniit'ule Eesti Maja juubelil annetatud $500 kingi eest.

Eesti Maja juhatus

Wintario

24. oktoobril peetud Wintario loosimisel langes peavõit $200.000 piletile nr. A631384, $100.000 — E297598, E786036, A647656, $10.000 — 371056, 243780, $1000 — 11396, $100 — 9372, $50 segijärjekoras numbrid 687548, $10 — 654, tasuta piletiraamat — 06 ja nädala müstilise preemiavõidu $10.000 — 400192.

L.Ü.G. – 66 kella-viietee

Läänemaa Ühisgümnaasiumi kuuekümne kuuenda aastapäeva tähistamiseks korraldatakse kella-viietee laupäeval, 7. detsembril k.a. algusega kell 17.00 9 Parravano Court, Willowdale, kuhu kõigi Haapsalu koolide vilistlased koos abikaasadega on kutsutud. Eelregistreerimine hiljemalt 1. dets. k.a. kas kirjateel: Roman Marley, 9 Parravano Court, Willowdale, Ontario, Canada M2R 3S8 või telefonil (416) 223-0080.

Tee oma tegevuskalendris 7. detsembri kuupäevale rõngas ümber ja registreerimisega ära viivita, et hubase õhtupoliku veetmine oleks kindlustatud.

KATUSETÖÖD

uued ja parandamine.

Soome ehitajad

Veli Salminen 492-1351

Metro licence 2422

Sündmuste kalender

☆ Neljapäeval, 31. okt. kell 7.30 õhtul Eesti Majas Vella Sootsi loeng „Ontario metsaseened".

☆ Laupäeval, 2. nov. kell 5 p.l. Ryersoni Teatris Põhja-Ameerika Lauljate XI Meeskooripäevade ja Toronto Meeslauljate XXX aastapäeva juubelikontsert. Tantsuõhtu ja õhtusöök kell 7.30 õ. Eesti Majas.

☆ Pühapäeval, 3. nov. pärast hommikust jumalateenistust - EELK Peetri Koguduse näitemüük.

☆ Pühapäeval, 3. nov. kell 3 p.l. Eesti Rahvusteatri esituses Veli Tali „Soovin tutvust" Castle Frank Keskkooli auditooriumis.

☆ Pühap., 3. nov. — reede, 1. dets. Bramptonis The Region of Peel kunstigaleriis kunstnik Timmase „Uued tööd".

☆ Laupäeval, 9. nov. kell 7 õhtul Eesti Majas hiidlaste mardipidu.

☆ Pühapäeval, 10. nov. kell 4 p.l. Tubina heliloomingu kontsert Walter Hall, Muusikafakulteedis.

☆ Laupäeval, 16. nov. kell 7.30 õ. Eesti Majas Toronto Eesti Seltsi sügispidu.

☆ Pühapäeval, 17. nov. kell 1 p.l. Peetri kiriku saalis Cantate Domino „Muusikaline pärastlõuna".

☆ Laupäeval, 23. nov. kell 6.30 õ. Eesti Majas TE Õngitsejate ja Jahimeeste Klubi sügispidu.

☆ Pühapäeval, 24. nov. Eesti Majas „Meri ja rannad" — A. Mälgu 85-sünnipäeva tähistamine.

☆ Pühapäeval, 8. dets. kell 8 õ. Toronto Kuninglikus Konservatooriumis Armas Maiste kõverikontsert.

Luuletajate Bernard Kangro ja Kalju Lepiku sünnipäevade tähistamise korraldajad ja esinejad pärast sisurohket kirjandus-muusikalist pärastlõunat. Pildil vasakul Arved Viirlaid, Hilja Viirlaid, Taavo Söödor, Margit Viia, Evi Valge, Linda Kukk, Ilmar Mikiver ja Anneli Andre-Barret. Foto: Vaba Eestlane

Monumendid konkreetses mõttes

Tähistati Bernard Kongro 75., Kalju Lepiku 65. sünnipäeva

Luuletajate Bernard Kangro ja Kalju Lepiku sünnipäevi tähistavast kirjandus-muusikalisest pärastlõunast osavõtjad täitsid Tartu College'i saali, kus lauale asetatud rooside kõrval olid juubilaride fotod ja seitse küünalt, mille kava alguses süütasid Toronto eesti luuletajate A. Viirlaidi ja H. Oja tütred Helle ja Lembi.

Avasõnas A. Viirlaid tervitas rohkearvulist osavõtjaskonda ja avaldas kahjatsust, et juubilarid võivad ise ainult fotodelt neid austavat rahvahulka näha. Mõlemad luuletajad on rikastanud eesti kirjandust paljude teostega oma tööaja kõrval, mis püsivad eesti kirjanduses.

Rachel Gauk kitarril, Omar Daniel klaveril esitasid Danieli omaloomingut „Rännakuil",

mis oli pühendatud kitarristile ja esitati esmakordselt eesti publikule,

kui näide tänapäevase helikeelega õrnutsevast muusikast.

Taavo Söödor luges kaks katket B. Kangro romaanist „Jäälätted", andes meeleolupildi kunagisest Tartust, mis on jäänud peaaegu enamuses Kangro loomingus, kas reaaalseks või irreaalseks tegevuskohaks.

B. Kangro ja K. Lepiku luulest andis pikema ülevaate Washingtonist tulnud Ilmar Mikiver, kes analüüsis ühis- ja erijooni B. Kangro ja K. Lepiku luules,

öeldes et tänased juubilarid on saanud monumentideks selle sõna konkreetses mõttes.

Mikiver katsus oma järgnevas ettekandes vastata viiele küsimusele, millele antud vastused ilmselt lahendasid teemas võetud ulatuse, leides nii eri- kui ka ühiseid jooni mõlema loomingus. (VE toob selle huvitavaid lähtekohti sisaldava ettekande pikemalt ühes järgmises numbris).

Linda Kukk etles Kangro luuletused „Käolt ma läksin küsima", „Küsimata küsimus" ja „Kell kaugelt" ja teises tsüklis „Nii tasaselt", „Kodulinnud" ja „Tuli koldes", mis eelneva Mikiveri analüüsi tõttu muutusid kuulajaile avatuiks luuletaja tunnetusväljenduiks.

Anneli Andre-Barret etles K. Lepiku luuletused „Linn sirelites", „Kahjutundmise kaevul" ja „Proloog hoiatustega";

veidi humoorikamat Lepikut oli esitatud memuaarpildis „Kaks inglit rõõmsalt tuppa tulid".

Nende luuletsüklite vahel laulis sopran Evi Valge Margit Viia klaverisaatel J. Aaviku laulu K. Lepiku sõnadele „Me laulame karmi laulu", R. Pätsi Villem Ridala sõnadele loodud (kel oli tänavu 100. sünniaasta) „Kadarikus" ja J. Aaviku Ernst Enno sõnadele loodud „Kojuigatsus".

Lõppsõnas Tartu Instituudi juhatusliige Kaja Telmet tänas esinejaid, keda tänati lilledega juba esinemiste järel,

eriti Hilja Viirlaidi, kes oli sündmuse peakorraldajaks.

Siis kutsus kõiki sünnipäevakohvile.

Samal päeval sobib meenutada B. Kangro loomingu jõudmist Torontos teatrilavale, kui Eesti Rahvusteater esitas 4 .nov. 1951. a. B. Kangro „Linnuaiad". Selles mängisid Kaarel Söödor, Mahta Söödor, Rein Andre, Valve Andre ja Lydia Vohu, kes kõik võtsid osa B. Kangro nüüdsest sünnipäevast, kus ühe näitlejapaari pojapoeg ja teise näitlejapaari tütar esinesid.

„Mitmeraudne" Lembitu Malev

Poiste skaudivormidele „Kalevi" verevendade märk

Paljude allüksustega skautüksuse tegevus ületab need piirid, mida me tavaliselt omistame organisatsioonidele. Keskse töökavaga, eri juhtkonnaga kõikidele allüksustele ja kohusetundlikult teostatud tegevusega on niisugune skautüksus nagu mingi kasvatuslik ettevõte. Imetlusväärne selle juures on, et „ettevõte" töötab vabatahtliku personaliga. Üks niisugune skautüksus on Toronto Lembitu Malev. Maleva juht skm Harold Kivi jutustab skautüksuse tegevusest äsja alanud tegevusaastal.

Lembitu Maleva tegevus algas ametlikult avakoondusega laupäeval, 28. septembril. Tegelik algus oli Lembitu Maapäev Kotkajärvel laupäeval, 14. septembril, millest võttis osa 19 aktiivset poistejuhti. Samal ajal viibis kümmekond vendurskauti — mõõgameest nädalalõpulaagris Uudismaal Alrek Meipoomi juhtimisel. Tegevuskavas „kõva" skautlus, nagu 14—17 vanusele kohane.

Pidulikul avakoondusel tervitame poisse ja juhte uue hooaja alul ja teeme lühikese ülevaate möödunud suvest. Noolepoisid said möödunud suvel ainult nädalalõpulaagri, kuna skautrühmade ja vendurskautide minek Kanada jamboreele ei õigustanud enam üksuse suvelaagri eraldi korraldamist.

Avakoondusel vahetavad poisid all-üksusi — „väljakasvanud" noolepoisid lähevad skautideks, skaudid venduriteks ja viimased omakorda vanemskautideks.

Noolepoiste parvikust lahkus neli poissi asemele tuli sama palju.

Meil on traditsiooniks, et ülemaailmsetes eesti skaudilaagrites toimub pidulik verevendluse lepingu uuendamine, mis paarikümne aasta eest sõlmiti esimeste pagulaslipkondade vahel. Euroopas olid esimesed Stokholmi kalevid 1944, Ameerika mandril Toronto Lembitu 1949. Verevendluse lepingu tekst on nahale kirjutatult ja verepiiskadega märgitult mõlema „venna" lipuvarraste ümber mähitud. Poisid, kes niisugusest pidulikust lepingu uuendamisest osa võtavad, tohivad vormil kanda mõlema „venna" märke. Viimane lepingu uuendamine toimus „Eesti lipu" maailmalaagris 1984, kui Stokholmi kalevid õmblesid oma vormidele Lembitu märgid. Kalevid olid siis „kuival" ja saatsid oma märgid meie poistele alles nüüd. Nende pidulik väljaandmine maailmalaagrist osavõtnuile toimus avakoondusel. Pärast pidulikku avangut hargnesid allüksused oma töö juurde.

Lembitu Maleva juhtide nõupidamine ja treeninguline rakendusseminar „RAKS" toimub iga kuu esimesel neljapäeval. See päev oli 3. oktoobril ja arutlusel oli Kotkajärve Lembitu küla ja seal asuva üksuse varustuse kasutamine ja laenutamine. Perekonna-üksusena on kõik Lembitu perekonnad ja nende liikmed selleks õiguslikud. Liikme staatuse määrab aga see, kas perekond on tasunud liikmemaksu või ei. Liikmemaks Lembitu Malevas on esimeselt perekonnaliikmelt $35.—, teiselt $20.— — ülejäänud on maksuvabad.

Liikmemaksud ei kata kõiki kulusid. Kanada skautlusele tuleb igalt liikmelt tasuda $19.—, „Tulehoidja" tellimine perekonnale on $10.—, tasuta on kõik õppematerjalid ja katsemärgid.

Et skautüksuse majandust ots-otsaga kokku saada, selleks tuleb lisa teenida, toetusi organiseerida ja muidugi hästi majandada.

Laupäeval, 5. oktoobril olid kõikide allüksuste koondused Peetri kiriku saalides. Siis toimus poiste jaotamine salkadesse, katsete rakendamine ja korraldused, mis on tingitud katsesüsteemide muudatustest. Uued poisid alustasid algõppust, ilma milleta ei saa kuuluda Lembitu Malevasse.

Pikad nädalalõpud ja pühad ning puhkepäevad on meie skauditöö kavast välja jäetud. Seda päeva kasutavad perekonnad — nii poiste kui ka juhtide omad — perekondlikus ringis. Nii ei olnud meil mingit tegevust lõikustänupüha pikal nädalalõpul 12.—14. oktoobril. Viimasel aga — 19. oktoobril oli kaks üritust korraga.

Skautrühmad ja noolepoisid võtsid osa skautide õunapäevast Peetri kiriku piirkonnas. Lembitu lelled — vanad skaudid olid Kotkajärvel sügistalgutel.

Õunapäeval oli poisse sajule vaatamata 22 ja raha saadi $200.— ümber, juhtidena olid ametis Vello Soots, Luule Kann, Enno Agur, Ingrid Kivi, Viivi Holmberg ja Marcus Silmberg. Lellede talgurühm, 20 meest viibis Kotkajärvel Asko Kütti juhtimisel ja seadis talvekorda Kotkajärve köögi hoonetekompleksi, Lembitu küla ja mõned laagriväljakud. Igal aastal vajavad hoole-all olevad ehitused korrastamist ja vähemaid parandusi. Seekord ehitati Iembitu külla küttepuude kuur.

Nii see jätkub: 26. oktoobril olid poiste koondused, õhtul läksid juhid skaudisõprade seltsi „Kotkajärve ballile", 2. novembril on poiste koondused, 7. novembril juhtide kogu koosolek ja 9. novembril viime poisid orienteerumis-võistlusele. 23. novembril on Lembitu Maleval sünnipäev — saab 36. aastat vanaks.

Küsimusele — kas see juhtidele paljuks ei lähe, sest kõikidel on ka oma kutsetöö ja noorematel koolikõpingud, vastab Harold Kivi: „Sellele küsimusele andis vastuse juba aastate eest meie kõige parema suuvärgiga skaudijuht. Kui Heino Jõelt küsiti, kuidas ta seda suudab ilma tasuta teha, vastas Heino imestades — „kuidas tasuta? —

kas te ei tea, et skaudijuhid saavad hästi makstud Fort Knoxis hoiul oleva Eesti Vabariigi kulla protsentidest!".

Üks narr, kes seda uskuma jäi ja ka tahtis skaudijuhiks hakata, sai täpsema seletuse: „Eesti kuld on meie poisid ja töörõõm on selle kulla protsendid."

Lembitu lellede peakoosolek

Skautüksus Lembitu Maleva vanade skautide pere „Lembitu lellede" aastapeakoosolek toimus Kotkajärve kohvikus laupäeva, 19. oktoobri õhtul pärast talgu-õhtusööki. Koosoleku avas peremees Asko Kütti, tehti kokkuvõte möödunud aasta tööst ja kavandati uut tegevusaastat. Lembitu lellede tegevus seisneb poistemaleva abistamises nende töödega, millega poisid ise hästi toime ei tule. Suur osa Kotkajärve üldhooneid ja Lembitu küla on lellede hoole all. Pere juhatus moodustati koosseisus: vanaperemees Olev Träss, peremees Asko Kütti, noorperemees Valden Sadul, kirjamees Endel Leis ja rahamees Mihkel Lõugas. Uue liikmena võeti vastu Vello Salo. Lellede talguid toitlustas ja peakoosoleku pidusööki serveeris Hilja Jukkum.

MÜÜGIL

1-magamistoaga kondomiinium, ruumikas rõdu, Finch and Don Mills, 3. korrusel. Külmutuskapp, pliit, pesumasin, kuivataja. Haruldane läänevaade, saun, ujumisbassein, sisemine parkimine. Lähedal koolidele ja äridele. Vaba 15. jaanuarist. Hind $65000.— Tel. 445-2254

Armastus vaimuhaiglas

NEW YORK — John Hinckley, kes tulistas USA presidenti Ronald Reaganit 1981. aastal, kihlus naisega, kes tappis oma 7-aastase tütre. Mõlemad, Hinckley ja tema kihlatu, kelle nime ei ole avaldatud, on Washingtoni vaimuhaiglas. Hinckley olevat saanud üle oma kiindumusest häitlejatarisse Jodie Fosterisse.

EESTLASED GEORGINA TOWNSHIP'is!

Olen teiega aastaid koos töötanud sõbralikus vahekorras probleemide lahendamisel.
Kandideerin Regional Counsillor kohale ja vajan teie häält

Joe Dales

Valimiste aeg 12. nov. kell 9 homm. kuni 8 õ.
Civic Centre — Keskwick,
Udora Community Hall

Eelvalimised 2. nov. samades kohtades

Ene Martens kandideerib 23. novembril

Eelolevatel omavalitsuse valimistel kandideerib eestlane Ene Martens Toronto Haridusnõukogu (Board of Education) voliniku kohale Toronto valimispiirkonnas nr. 6. Ene Martens on keskealine eestlane, kes oma hariduse saanud Kanadas ja on Ontario provintsi juures töötanud poliitilise suuna arendamise ja administratsiooni sektsiooni juhatajana.

Ene Martens võitleb eriti marksistlike voolude vastu meie haridussüsteemis ja ei pea õigeks, et Haridusnõukogu arutab selliseid küsimusi nagu rakettide katsetamine, katoliku piiskoppide arvamused majanduse kohta, pühapäevane ostmine, tööstuslik saast jne.

Palun aidake Ene Martensi võitlust vasakpoolse ideoloogia vastu siin Torontos valimiskampaania materjalide levitamisega või muul viisil. Iga väiksemgi abi on tänuväärne. Tema büroo telefon on 862-0070.

R. K.

Ene Martens